

29 Ekim

CUMHURİYET BAYRAMI
KUTLU OLSUN

YENİ

TEDEBİYAT

TED'Lİ FARKLI OKUR YAZAR

1 yaşında!

SAYI. 8

EYLÜL - EKİM 2020

KAPAK TASARIMI

CANDAN MADİOĞLU

YENİ
*TE*Debiyat

Eylül- Ekim 2020

Sayı: 8

iki ayda bir çıkan okul dergisi

TED İzmir Koleji adına lise öğrencilerimiz tarafından hazırlanmıştır.

Editör Gülben SEVGİ
Kapak Tasarım Candan MADİOĞLU
Çizim Begüm ONAT
Candan MADİOĞLU

Fotoğraf Deniz Gün ERASLAN

Gündem: Ayla Ceren YENİ, Cansın
ÜNDEYOĞLU, Ceyla Janset
Toğan, Diana POLIUKHOVICH,
Arda PINARLIK, Nehir AYER, Sıla
Nisa ÇAKICI, Ege ERTÜRK, Alina
POLIUKHOVICH, Lorin GÖKTEPE

Öykü Berna KURTULUŞ
Efe KOCACENK
Kardelen ÖZKAN

Şiir ANKA*
Doruk ÜSTÜNDAĞ
Yıldırım Efe ERSİN

Öğretmenimizi Tanıyalım Buket KAVAK DAĞISTAN
Öğrencimizi Tanıyalım Toprak BASMA

Eleştiri Berk OK

Araştırma Arda PINARLIK
Mustafa Dara ÖZEVİN

Deneme Lara AKA

Çayınlama Ümit KAYA
Baskı Özlem ÇETİN

 ADRES

M. Fevzi Çakmak, 4088. Sk. No:2, 35430 Urla/İzmir
444 6 833 <https://www.tedizmir.k12.tr/>

 İLETİŞİM

tedebiyat@tedizmir.k12.tr

fark et
5

İçindekiler

yıl: 1, sayı:8

1 Salgın Günlüğü

12

Alya Ceren YENİ, Cansın ÜNDEYOĞLU, Ceyla Janset Toğan, Diana POLIUKHOVICH, Arda PINARLIK, Nehir AYER, Sıla Nisa ÇAKICI, Ege ERTÜRK, Alina POLIUKHOVICH, Lorin GÖKTEPE

13 Öğretmenimizi Tanıyalım

15

Buket KAVAK DAĞISTAN

16 Ebeveyn Banyosu

18

Berna KURTULUŞ

19 Özlem mi? (Şiir)

ANKA

20

Kamelya (Öykü)

Kardelen ÖZKAN

21

Baget Tutma Oyunu
(Film Eleştirisi)

22

Berk OK

23

Araf (Şiir)

Doruk ÜSTÜNDAĞ

24

Silme Kelimeleri
(Deneme)

Lara AKA

25

Hindistan'ın Madeni Yağ Pazarının Kurtuluşu (Araştırma)

28

Mustafa Dara ÖZEVİN

29

Öğrencimizi Tanıyalım

30

Toprak BASMA

31

Seni İstiyorum (Şiir)

Yıldırım Efe ERSİN (Mudem)

32

Son (Öykü)

Efe KOCACENK

33

Dilimiz, Kimliğimiz (Araştırma)

36

Arda PINARLIK

37

Sudoku

Ödüllü Bulmaca

FOTOGRAF

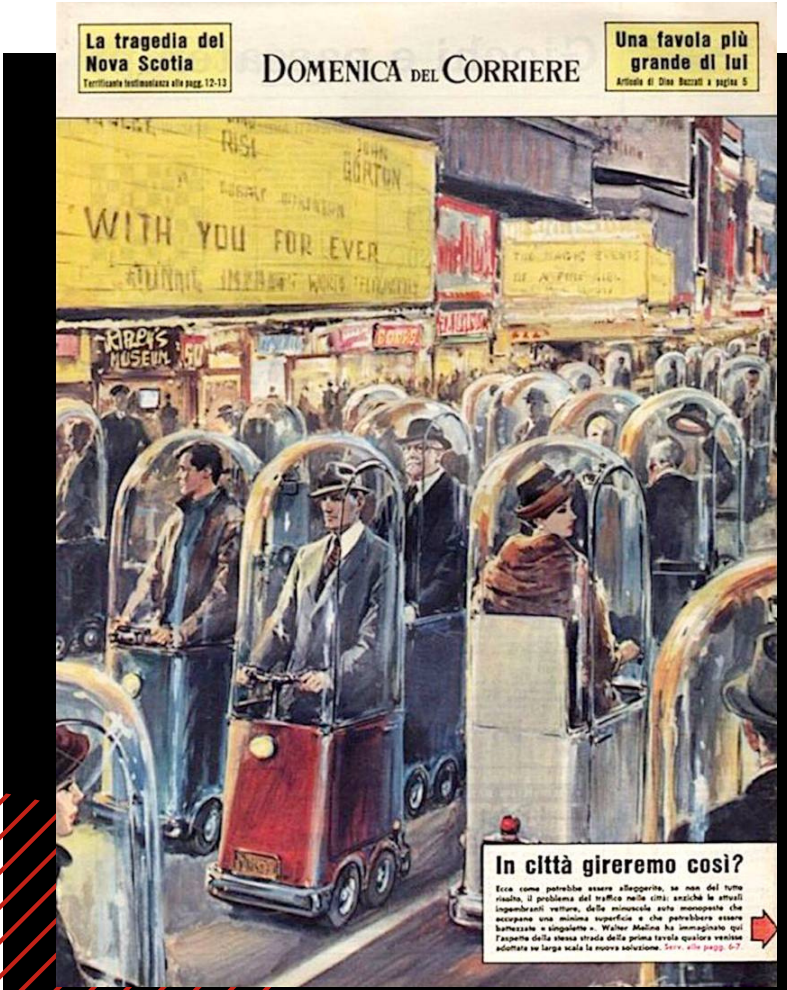
DENİZ GÜN ERASLAN-9/C

bil

düşün

Öğrencilerimizin Kaleminden Salgın Günlüğü

Birçoğumuzun kendini roman kahramanları gibi hissetmeye başladığı bu günler, edebiyat ve sanat açısından ileride çok büyük eserlerin doğacağını gösteriyor. Bu öykülerin ilhamı olan bu günler, elbet geçecek ve yaşadıklarımız değerli hatıralar olarak kalacak. Edebiyat, toplumun koşullarından ilham alarak kendini devam ettirirken biz de geleceğe not bırakmak istedik. Dergimizin bu sayısında yaşadığımız süreci birinci ağızdan anlattık. Diğer sayımıza kurgusal öyküler serisi ile devam edeceğiz.

İtalya'da 1899-1989 yılları arasında Corriere della Sera adlı gazetenin eki olarak her pazar günü yayımlanan La Domenica del Corriere adlı gazetenin 16 Aralık 1962 tarihli baskısının arka kapağında yer alan görsel tam da bugünümüzü anlatıyor.

BU GÖRSEL, İDDİA EDİLDİĞİ GİBİ SALGIN NEDENİYLE UYGULANAN SOSYAL İZOLASYON YA DA HİJYEN TEDBİRLERİNİ DEĞİL, TRAFİK KEŞMEKEŞİNİ KONU EDİYOR. ANCAK YİNE DE BUGÜNLER İÇİN ÇİZİLMİŞ GİBİ.

COVID-19

Bizi nasıl etkiliyor?

Hepimizin çok iyi bildiği COVID-19, 13 Ocak 2020'de tanımlandığı günden bugüne pek çok insanın hayatını kaybetmesine yol açtı. Salgın, başlangıçta Çin'in Vuhan Eyaleti'ndeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmişti. Daha sonra insandan insana bulaşarak Vuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirlere ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve diğer dünya ülkelerine yayılmıştır. 2020'yi bitirmemize sayılı günler kalmasına rağmen bu virüsün etkileri devam ediyor. Salgının iyi bir tarafının olmadığı açık; ancak bu süreçte pek çok şeyi de deneyimlediğimiz bir gerçek. Sarılmanın değerini, aile büyüklerimizle araya gelip onlarla sohbet etmenin önemini, okula gelerek yüz yüze eğitimin kıymetini artık iyi biliyoruz. Öğrencilerimiz bu salgının etkilerini sizler için yazdı.

2020 yılı deyince herkesin aklına ilk gelecek olan konu elbette COVID-19'dur. Yılın ilk aylarından ekim ayına kadar bu tehlikeli virüsle bir şekilde yaşıyoruz. Evde kalarak, insanlarla çok sık bir araya gelmeyerek bu virüsün etkilerinden kendimizi korumaya çalışıyoruz. Salgının ilk aylarında bizden uzakta gibi görünen bu virüs, yaşadığımız küresel çağda çok hızlı bir şekilde yayıldı; bütün planlarımızı değiştirmek zorunda kaldık. Eğitimlerimiz evden devam etmekte, yaz tatili planlarımızı bir sonraki seneye erteledik, çok sevdiğimiz aile büyüklerimizi bayramlarda ziyaret edemedik ama teknolojinin imkânlarını kullanarak onlarla görüntülü olarak konuştuk. Bu süreci yaşayan bireyler olarak kendimizi deneyimleme fırsatı bulmamız hayata bakışımızı değiştirdi. Çok farklı şekilde bu süreci tecrübe ettik. Hazırlık ve 9. sınıf öğrencilerimizin kaleminden salgının etkilerini okuyalım.

En kısa sürede okullarımızda yüz yüze eğitime dönmek için ihtiyacımız olmadıkça dışarı çıkmayalım, evde kalalım ve sosyal mesafemizi koruyalım.

*SALGININ
EĞİTİME ETKİLERİ*

ALYA CEREN YENİ- 9/D

Salgın sürecinin sosyal yaşama, kültüre, sanata ve bilime etkisi olduğu gibi eğitim de bu süreçten nasibini aldı. Covid-19 salgını öncesinde okullarda yüz yüze olan eğitim artık evlerimizde dijital platformlar ile gerçekleşiyor. Tüm dünya, uzaktan eğitime hazırlıksız yakalanırken ülkelerdeki sosyoekonomik gruplar arasında herkesin eşit bir imkâna sahip olamayışı tartışma konusu olarak ortaya çıktı. Covid-19 salgını öncesinde de insanların sosyoekonomik durumları, çocukların eğitimleri için çok önemli bir etkendi. Salgınla birlikte sosyoekonomik durumları iyi olmayan ailelerin uzaktan eğitimle ilgili sorunları daha da görünür hâle geldi. Örneğin ülkemizde sosyoekonomik durum farklılıkları nedeniyle bazı evlerde internet, bilgisayar veya tablet yok. Bunun sonucunda çocuklar almaları gereken eğitimi alamıyorlar.

Bu süreçte dijital uçurumdaki eşitsizliklerin, öğrenme farklılıklarını daha da büyütmemesi için eşitlikçi çalışmaların, kampanyaların artmasına ihtiyacımız var.

Devlet; ihtiyaçları olan çocuklara tablet dağıtmalı, internete erişim sağlamalıdır. Bunlar yapılırsa tüm çocuklar eşit bir şekilde salgın sürecinde eğitim görmüş olacaktır. Salgının eğitime etkisi sadece bu kadar değil. Ders devam ederken elektrikler gidebiliyor, bilgisayarın veya tabletin şarjı bitebiliyor ve bunlar eğitimin aksamasına, çocukların motivasyonlarının düşmesine; en sonunda da derslerdeki başarımızın düşmesine neden oluyor. Ayrıca okul, sadece eğitim aldığımız bir kurum değil; öğrenmenin yanı sıra sosyalleştığımız bir yer aynı zamanda. Salgın sürecinde, örneğin okulumuzu değiştirdiğimizde, yeni arkadaşlar edinmemiz, onlarla kaynaşmamız zorlaşabiliyor. Bu gibi durum bizim elimizde olan bir şey değil elbette...

En kısa sürede okullarımızda yüz yüze eğitime dönmek için ihtiyacımız olmadıkça dışarı çıkmayalım, evde kalalım ve sosyal mesafemizi koruyalım. Eğitim alanında toplumsal eşitliliğin sağlanması dileğiyle...

Merhaba arkadaşlar maalesef Şu an herkesin etkilendiği bir salgınla karşı karŐıyayız; yani COVID-19 adı verilen virüs ile... Bu nedenle yüz yüze eğitimin yerine uzaktan eğitime geçildi dünyanın pek çok ülkesinde. Bunun hem iyi hem de kötü yanları var; ama, maalesef kötü yanları daha çok. Bunun nedenini Şimdi anlatacağım.

Evet 2020 yılı Őubat ayında tedbirler alınmaya başlanmıŐtı. Seyahat kısıtlaması, maske kullanımı, hijyen ve sosyal mesafe tedbirlerine rağmen kontrol altına alınamayan bir salgın yüzünden eğitime ara verilmiŐ; son çare olarak sokağa çıkma yasağı getirilmiŐti. Türkiye’de mart ayının ilk yarısında vakanın görüldüğu günden sonra virüsün yayılmaması için örgün eğitimden vazgeçilerek uzaktan eğitim sistemine geçiş kararı alınmış ve bu kararın okulların tüm kademelerinde uygulanması istenmiŐti. Eğitim uzaktan, yani internet üzerinden yapılacaktı. Biz öğrenciler için bir zamanlar hayalini kurduğumuz bu durum ne yazık ki gerçek olmuŐtu... Peki bu durumun hiç mi iyi bir tarafı yok? Şimdi internet üzerinden eğitimin pozitif ve negatif etkilerinden bahsedeyim.

uzaktan eğitimle tanışma...

Öncelikle iyi tarafından başlayayım. Tabii ki bu salgın sürecinde öğrenciler internet üzerinden eğitime devam edince birçok kişinin virüse yakalanmasının önüne geçilmiŐ oldu. Hem eğitimden mahrum kalınmadı hem de virüs bulaŐma riski azaltıldı. Ve aynı zamanda, virüsün hızla bulaşması önlendiği için yoğun bakım yataklarının sınırlı oluŐu nedeniyle sağlık sistemi de rahatladı.

Gelişen teknolojiye paralel olarak sadece okullarda verilen eğitim için değil bilimden sanata, spordan kişisel gelişime kadar çok geniş yelpazede çalışan insanlar internet sayesinde daha fazla kişiye ulaşma imkânı buldu. Yüz yüze yapılan eğitimlerde sınıfın fiziksel koŐullarına göre mevcut belirlenirken uzaktan eğitimde birden fazla sınıf bir araya gelerek toplu olarak, aynı anda ders alma imkânı buldu. Sınıftaki kişi sayısının az olması daha kaliteli bir eğitimi beraberinde getirirken internetle eriŐime açılan derslerde böyle bir niteliğin söz konusu olmadığını tecrübe ettik. Uygun bir altyapıya (internet, bilgisayar gibi) sahip olunduğu sürece, kişinin uzaktan eğitimde veri kısıtlılığı da yoktur.

Şimdi de, internet üzerinden gerçekte eğitim olumsuz etkilerine geçeyim. Birincisi, kaliteli ve iyi bir uzaktan öğrenme sistemi geliŐtirmenin zor olması. Özellikle laboratuvar, atölye ve stüdyo içerikli derslere sahip olan, laboratuvar ve atölye altyapısı gerektiren uygulamalı derslerin uzaktan eğitimden sürdürülmesi yüz yüze eğitimden kat kat daha kalitesiz ve verimsiz.

Bir neden daha eklemeliyim: Hemen hemen her öğrencinin ve öğretmenin yaŐadıđu teknik aksaklıklar (internet veya elektrik kesilmesi) uzaktan eğitimde zaman

ve dikkat kaybına yol açabiliyor. Ve maalesef en üzücü olanı ise, internet üzerinden eğitimde öğrencilerin uzaktan eğitim için yeterli donanıma veya internete sahip olmaması. Bu, en çok yoksul ülkeleri etkiledi; yani, kişi başına düşen gelir payının az olduğu ülkeleri... Örneğin, BirleŐmiŐ Milletler tarafından nisan ayında yayımlanan “Covid-19 Yayılırken Dijital Öğrenmede Ürkütücü AyrıŐmalar OluŐuyor” başlıklı raporda, dünyadaki yaklaşık 830 milyon öğrencinin okul dışında kullanabildiği bir bilgisayara sahip olmadığı, bu öğrencilerin %40’ından

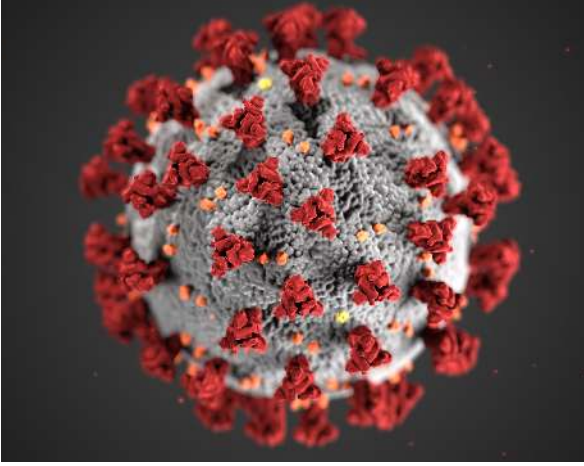
fazlasının ise eriŐebildiđi bir internet bağlantısının bulunmadığı ifade ediliyor. Ve ne yazık ki ülkemiz de bu durumdan olumsuz etkilendi. OECD’nin “internete erişimi olan öğrenciler” raporunda değerlendirmeye aldığı 77 ülke arasında Türkiye 70. sırada yer aldı. Listede Danimarka, Estonya ve Finlandiya üst sıralarda yer alırken Endonezya son sırada yer aldı.

Salgından etkilenen bir öğrenci olarak dileğim, virüsün etkisinin bitmesi, en yakın zamanda okulların açılması ve her Şeyin normale dönmesidir.

salgın ve salgının eğitime etkisi üzerine

SALGININ EGİTİME ETKİLERİ

CEYLA JANSET TOĞAN- 9/D

TARİHETKİ BÜYÜK SALGINLAR

Kara Veba
SARS
Ebola
Domuz Gribi
COVID-19

SALGIN NEDİR?

Salgın; belli bir insan popülasyonunda, belirli bir periyotta, yeni vakalar gibi görülen fakat önceki deneyimlere göre beklenenden fazla etki gösteren hastalıklardır. “Beklenen”in ne olduğuna bağlı olarak salgının tanımlanması öznel olabilir. Bir salgın lokal (bir hastalık patlaması), daha genel (salgın hastalık) ve hatta dünya çapında (pandemik) olabilir.

PANDEMİ NEDİR?

Pandemiler veya pandemik hastalıklar bir kıta, hatta tüm dünya yüzeyi gibi çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara (epidemi) verilen genel addır.

COVID-19 NEDİR?

Koronavirüs ilk olarak Çin’in Wuhan bölgesinde, 2019 yılı aralık ayının başında görülüp bu bölgedeki yetkililer tarafından tanımlandığı için gayriresmî “Wuhan Koronavirüsü” adıyla da bilinen yeni koronavirüs, solunum yolu enfeksiyonuna neden olan ve insandan insana geçebilen bulaşıcı bir virüsdür. 30 Ocak 2020’de COVID-19 yüzünden, Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel bir sağlık acil durumu ilan edilmiştir. 11 Mart 2020 tarihinde ise virus; pandemi, yani küresel salgın hastalık olarak ilan edilmiştir.

COVID-19 salgını, hepimizin yaşamını olumsuz etkilemeye devam ediyor. Bu kapsamda eğitimde çoğu ülke, önlem amaçlı eğitim kurumlarında okul öncesinden yükseköğretime kadar tüm kademelerde eğitimi durdurdu. Ülkeler, bu kararın ne kadar süre uygulanacağını öngöremedikleri için eğitimdeki bu boşluğu hızla online platformlardan destek alarak kapatmaya ve bu sürecin eğitim üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaya çalıştı. Tüm dünyada beklenmedik bir şekilde eğitim kurumlarının dijital eğitime geçiş yapmasıyla çoğu öğrenci sorun yaşadı. Bir taraftan tüm öğrenciler evlerde aynı çalışma ortamına sahip olamazken diğer taraftan bilgisayar ve internet erişimi de ayrı bir sorun olarak ortaya çıkmakta. Ailelerin sosyoekonomik

durumları, çocuklarının akademik başarılarında çok büyük rol oynadığı yıllardır bilinen bir gerçek. Okul performansını bu kadar etkileyen dışsal bir faktörün eğitimdeki etkisini azaltmak da eğitim sistemlerinin yüzleşmek ve üstesinden gelmek zorunda olduğu en önemli sorundur. Başka sorunlar ise;
*Öğrenci ve öğretmenlerin uzun süreli bilgisayar kullanmasından kaynaklı sağlık sorunlarının oluşması,
*Öğrencilerin eskisi gibi bir araya gelip grup çalışmaları yapamamaları,
*Ekonomik olarak zayıf ülkelerde bağlantı sorunları ve kırsal kesimlerde internet erişiminin olmaması,
*Öğrenci sayısındaki fazlalık nedeniyle, iletişimde sık sık kopukluk yaşanması.

Sonuç olarak COVID-19; eğitimi, derinden etkilemekte ve yeniden şekillendirmekte. Ancak yeniden şekillendirilen eğitim sistemi herkes için eşit gerçekleşmemektedir. Tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de okullar arası başarı farklılıkları bilinen bir gerçek. Uzaktan eğitimle öğrencilerin eğitimden kopmamaları için çeşitli programlar devam etse de alınan eğitimin niteliği tartışmalıdır. Özellikle çeşitli imkansızlıklar nedeniyle uzaktan eğitim sürecini verimli geçiremeyen öğrencilere destekleyici telafi programları uygulanması eğitim açısından umut verici. Bu sürecin eğitim açısından nasıl bir etki yarattığını yıllar içerisinde hep birlikte gözlemleyeceğiz.

"Salgın koşullarında uzaktan eğitim en önemli ihtiyaçlarımızdan biridir."

modern teknolojiyle eğitim

Salgının eğitime etkisi tartışmaya neden olan bir konudur. Özellikle salgın nedeniyle pek çok eğitim kurumunda uygulanan uzaktan eğitim konusu gündemimize girmiştir. Bu konunun destekçileri ve muhalifleri artılarını ve eksilerini tartışmaya devam ediyorlar. Bir taraf evden alınan eğitiminin çok faydalı bir şey olduğu görüşünderken diğer taraf bunun herkes için uygun olmadığı görüşündedir. Bu yazıda her iki bakış açısını da değerlendirmeyi hedefliyorum.

Bazı insanlar inanır ki evden alınan eğitiminin birçok ayrıcalığı vardır. Her şeyden önce öğrenciler kendi öğrenme hızında çalışabilirler. Kendi başına yeni şeyler öğrenmek önemli bir şeydir. Modern teknoloji, öğrenmeyi daha esnek ve çeşitli hale getirebilir. Öğrenciler belgeleri çevrimiçi depolayabilirler, internette çalışabilirler ve okuyabilirler. Ayrıca evde geçen sürede yapılabilecek sosyalleşme aktiviteleri vardır. Mesela öğrenciler dijital platformlardan çeşitli film ve dizileri izleyebilirler, çevrim içi oyunlar oynayarak sosyal çevrelerle diyalog halinde olabilirler veya spor yapabilirler.

Buna karşın bazı insanlar da bunun tersini düşünmektedir. Onlara göre uzaktan eğitim birçok belirsizlik içerir. Pek çok insan, uzaktan eğitim nedeniyle öğrencilerin akranlarıyla iletişim kuramayacağına ve dolayısıyla anti-sosyal bireyler olacağına inanıyor.

Sonuç olarak söyleyebilirim ki hem destekçilerin hem de muhaliflerin tezleri bazı gerçek ve yapıcı fikirler içeriyor. Ancak, bu konu hakkında görsel ve yazılı paylaşımlar yüksek düzeyde stres, korku ve panik yaratabilir. Salgın koşullarında uzaktan eğitim en önemli ihtiyaçlarımızdan biridir. Bu nedenle, uzaktan eğitime her durumda önem vermeli ve yüz yüze eğitimdeki kadar zamanımızı ve dikkatimizi vermeliyiz.

**SALGININ
EĞİTİME ETKİLERİ**

DIANA POLIUKHOVICH - 9/D

SALGININ SOSYAL YAŞAMA ETKİLERİ

ARDA PINARLIK- HAZIRLIK

Sosyal hayat; diğer bireylerle kurduğumuz iletişim, toplum içindeki etkileşimler bütünüdür. İnsanın toplum içindeki yaşama biçimi, sosyal yaşamdır. Yani sosyal yaşam gün içinde biriyle konuşmamız, çalışmamız ve vakit geçirmemizdir. Ama son altı, yedi aydır bu sosyal aktiviteleri koronavirüs yüzünden pek yapamıyoruz. Bunun en önemli nedeni, virüsün çok hızlı bir şekilde yayılmasıdır. Daha çok hava yoluyla bulaşması bizi sosyal yaşamdan uzak tutuyor. İşimizden, arkadaşlarımızdan, hatta aile büyüklerimizden bile uzak tuttu bizi bu virüs! Bu yüzden bayramlarda veya tatillerde sevdiğimizleri bile göremedik... Kendimizi sevdiğimizlerimizden uzak tutmamız bizim, onların, hatta tüm dünyanın iyiliği için! Çünkü bu virüs ilk fark edildiğinde bir kişiden 36 kişiye bulaştı 24 saat içinde. Bu da demek oluyor ki çok ama çok hızlı... Bu da bizim daha çok dikkat etmemiz gerektiğini gösteriyor.

Peki, bu virüs sadece büyüklerin sosyal hayatını mı etkiliyor? Tabii ki hayır! Başta da dediğim gibi herkesin hayatını etkiliyor. Bebeklerin, çocukların ve özellikle de gençlerin... Bebekler sosyal hayattan pek etkilenmese de durum çocuklar ve gençler için can sıkıcı bir hâl aldı. Çocuklar parkta oynamayı, koşmayı ve arkadaşlarıyla eğlenmeyi istiyor. Gençler de sevdikleriyle vakit geçirip arkadaşlarıyla dışarıda dolaşmak istiyor. Genç yaştaki insanların bu virüsten

*"BU VİRÜS İLK
FARK
EDİLDİĞİNDE
BİR KİŞİDEN 36
KİŞİYE BULAŞTI
24 SAAT
İÇİNDE."*

ağır bir şekilde etkilenmediği söyleniyor ve çocukların süper taşıyıcı olarak adlandırıldığı belirtiliyor. Süper taşıyıcılar, virüsten etkilenmiyor ama diğer insanlara bu virüsü taşıyorlar. Bu da virüsün daha hızlı yayılmasına neden oluyor. Ancak, son zamanlarda yaşları küçük olan çocukların da bu virüsten etkilendiği ortaya çıktı. Durumun akıbeti hakkında hiç kimse sağlıklı bir öngöründe bulunamıyor. Süreç çok hızlı şekil değiştiriyor... Mart ayında patlak veren bu olayın yaz aylarında biteceği konuşuluyordu; yaz mevsimini geride bıraktığımız şu günlerde Sağlık Bakanlığının açıkladığı verilere bakınca virüsün insanların hayatını etkilemeye devam ettiğini görüyoruz. Sonuç olarak lütfen evde kalın ve kendinizi virüsten koruyun.

*SALGININ
SOSYAL YAŞAMA ETKİLERİ*

NEHİR AYER - 9/D

NORMAL- LEŞEBİL- DİNİZ Mİ?

Bu 2020 yılında meydana gelen ve tarihe geçen pandemik sürecin, sosyal yaşamı oldukça etkilediğine dair bir gerçek var.

İlk olarak Çin'de meydana gelen ve kısa bir sürede hızla yayılan bu hastalık dünyadaki bütün ülkeleri tek tek etkiledi. Kimse artık evden çıkamaz hâle geldi. İnsanlar yüz yıldan beri böyle bir virüsle karşılaşmadıkları için ne yapacaklarını şaşırırsalar da virüs hızla yayılmaya devam etti.

Okullar ve iş yerleri, canlı yayın yaparak bazı görüşmeler düzenledi ve bu teknolojik gelişme canlı toplantı sitelerine ekonomik yönde artış sağladı.

Bazı ülkeler evden neredeyse hiç çıkmayarak bu süreci daha hızlı atlattı ama bu disiplinin Türkiye'de işe yaradığını söylemek zor.

Bu salgın süreci hayatımızı etkilediği gibi sanat, edebiyat, bilim ve kültür tarzı konuları da etkiledi. Örneğin bazı insanlar evdeyken normalden daha fazla kitap okumaya başladı; ama, bazıları da tam tersi olan ilgisini kaybetti.

Bu süreç hepimizi psikolojik olarak etkilemeyi sürdürüyor. Örneğin bazı insanların çok fazla stres, korku, endişe tarzı duygularla hayatlarına devam etmek zorunda olduklarını görüyoruz, haberlerden okuyoruz. Buna rağmen olumlu yönde dünyamızda genel olarak bir farkındalık yarattığını söyleyebiliriz.

NORMAL- LEŞEBİL- DİNİZ Mİ?

SALGININ
DİNE ETKİLERİ

SILA NİSA ÇAKICI- 9/D

İnsanların inanç konusundaki hassasiyetlerinden yararlanmaya çalışarak insanları kandırmaya, maddi ya da manevi sömürmeye çalışan din tüccarlarına geçit verilmemeli.

Koronavirüsle birlikte hayatımızda bir sürü şey değişti. İster sosyal hayat, eğitim, iş hayatı, ister psikolojik olarak olsun her açıdan olumsuz bir durumdu. Her kafadan bir ses çıktı doğru ya da yanlış... İnsanlar kendi kendine çözümler aradılar. Yanlış çözüm önerileri ortaya atıldı. Dünyanın sonunun geldiği düşünülürdü. Kısaca bu durum herkesi belli konularda düşünmeye itti. Bunlardan biri de din idi. Peki, koronavirüsün dine nasıl bir etkisi oldu?

Her dini görüşe sahip insan farklı şekilde etkilendi. Farklı fikirler ortaya atıldı. Mesela ibadet yerleri kapandı. İnsanlar ibadetlerini yapamadı. Bu konu tartışmalara sebep oldu. İslamiyet açısından örnek verecek olursak koronavirüsten dolayı camiler kapatıldı. Bu yüzden insanlar cuma namazı kılamadı. Cuma namazı cemaatle birlikte camiye gidip gerçekleştirilen bir ibadet. Cana ve mala yönelik tehlikeler ya da hastalık gibi çeşitli mazeretler cuma namazına gitmemeyi mübah kılar. Bunlar gibi bir durum ortada yoksa cemaatle kılmak gerekir. Ama korona yüzünden insanlar bu ibadeti yerine getiremedi. Bunun yerine Diyanet İşleri Bakanlığı evde kendilerinin öğle namazı kılacaklarını söylediler. Karantinada olan hastalara da farz olmadığını söylediler.

Bu durum tartışmalara neden oldu. Bunun yanı sıra bazı din adamları, bunun tanrının insanlara verdiği bir ceza olduğunu söyledi. Bir başka olay, İran'da koronavirüs hastalarını tedavi ettiğini iddia eden din adamının gözaltına alınması. İran'da sağlık kurallarına ve önlemlere aldirmeden hastanelere girip COVID-19 hastalarını "İslami tıp tedavi yöntemiyle tedavi ettiğini" iddia eden bu adam, sosyal medyada videolar yayınlayıp yetkilileri ve doktorları küçümseyen sözler söyledi. Sosyal medyada hiçbir koruyucu kıyafet ve önlem olmadan hastaları tedavi ettiği görüntüleri paylaştı. Her ne kadar bilim insanları bunlara inanmayın dese de ona inanıp tedavi olmaya giden insanların olması çok üzücü. Biz başka şeyler hakkında tartışırken geri planda kalan konular var. Evet belki şuan vaka sayıları ya da hayatımıza etkileri hakkında tartışmak daha önemli olabilir ama biz yukarıdaki ve benzeri örneklerin yaşanmaması için bu gibi konular üzerinde durmazsak vakalar daha da artabilir. Ve bu soruna yol açan insanlar elini kolunu sallayıp bu durumdan faydalanarak ve hiçbir ceza almayarak insanları etkisi altına almaya devam ediyor. Bu nedenle, insanların inanç konusundaki hassasiyetlerinden yararlanmaya çalışarak insanları kandırmaya, maddi ya da manevi sömürmeye çalışan din tüccarlarına geçit verilmemeli.

KORONAVİRÜS, OYUNLARA VE KÜÇÜKTE BÜYÜGE BÜTÜN OYUNCULARA YARADI AMA NASIL?

*SALGININ
BİLGİSAYAR OYUNLARINA
VE SATIŞINA ETKİSİ*

EGE ERTÜRK- 9/D

İnsanlar evde vakit geçirmek zorunda kalınca aktivitelere başladılar. Bu aktivitelerin en başında oyun oynamak geliyor. Bu oyunlardan biri de "Nintendo Switch Animal Crossing: New Horizons" adlı oyun. Bu oyun 5 milyon dijital kopya satmıştır. Buna ek olarak Nielsen verilerine göre mart ayında 10 milyar dolarlık hasılatı ulaştırmıştır ve tüm zamanların rekorunu kırmıştır.

Oyunların yanında bilgisayar sektörü de geri kalmadı ve büyümeye devam etti. Monster oyun bilgisayarı şirketinin sahibi satılan bilgisayarların %15'inin oyun bilgisayarı olduğunu belirtti. Benim de kullandığım Epic Games, 200 liralık oyunları bedava verdiği için karantina sürecinde de çok popüler oldu. Karantina zamanında Türkiye'de en fazla oynanan oyunlar PUBG, FIFA ve League of Legends oldu. Dünyada ise; Call of Duty: Modern Warfare Doom Eternal, Minecraft ve en başta söylediğim Animal Crossing: New Horizons oldu. Twitch canlı yayın platformunda ise League of Legends 1 milyon 364 bin 834 saat, Cs:Go 932 bin 894 saat, Call of Duty: Modern Warfare 617 bin 884 saat, PUBG 349 bin 627 saat ve bunlar gibi oyunlar binlerce izlenme saati aldı. Bunun yanında başka bir dijital oyun satın alma platformu Steam'in günlük kullanıcı sayısı artıyor. Mart'ın 22'sinde 20 milyon kişiden fazla kişi Steam'i kullanıyormuş. Bunun gibi Origin, Epic Games ve Uplay gibi oyun dağıtımçıları kullanan kişi sayısı gün geçtikçe artıyor ve bu dört platform da zaman zaman kapasite ile ilgili sorunlar yaşıyor.

SALGININ PSİKOLOJİK ETKİLERİ

ALINA POLIUKHOVICH - 9/D

"Kitap okumak ve arkadaşlarımızla iletişim kurmak var olan olumsuzlukların yanında birçok avantajı da getirebilir."

Salgın konusunun bugünlerde yaşamımızın en önemli unsuru olduğunu söyleyebilirim. Salgın nedeniyle insanların hayatı çok değişti. Ve bu salgın insanların psikolojik durumunu da etkiledi. Salgının psikolojik etkileri iyi ve kötü bir şekilde tezahür edebilir.

Salgın nedeniyle evlerimizde daha çok vakit geçirmekteyiz. Bunun getirdiği etkilerin büyük bir kısmı olumsuzdur. Sosyal hayatın kısıtlanması, yüz yüze eğitimin avantajlarını yaşayamamak, açık havada fazla bulunamamanın sağlığımız üzerindeki olumsuzlukları bunlardan bazılarıdır. Öte yandan eğer evde geçirilen zaman iyi değerlendirilirse faydalı ve yapıcı bir süreç de beraberinde gelebilir. Kitap okumak ve arkadaşlarımızla iletişim kurmak var olan olumsuzlukların yanında birçok avantajı da getirebilir. Kendini bu yolla geliştirdiğimiz zaman psikolojik olarak iyi hissetmemizi sağlayacaktır. Ayrıca salgın bitince çok boş zaman kalmayacak ve ailelerle çok zaman geçirilemeyecektir. Bu yüzden de bu zaman bir fırsat olarak kullanılabilir.

İyi organize olmak bu dönemde çok önemlidir. İyi organize olunamayan durumda yapılan aktiviteler olgun bir psikolojik duruma ulaşmayı mümkün kılmaz. Örneğin, zamanın büyük bir bölümünü internette geçirmek beraberinde bazı dezavantajları da getirir. Her şeyden önce psikolojik duruma çok kötü etkileri olabilir. Bu durum uykusuzluk, duygusal dengesizlik ve

FOTOGRAF

DENİZGÜN ERASLAN-9/C

depresyona kadar giden çeşitli olumsuz sonuçlara yol açabilir. Bunun üzerine eklenebilecek anti-sosyallik de salgından sonra gerçek hayata dönmeyi zorlaştıracaktır. Diğer yandan bu etkiler mutlak değildir. Çünkü psikolojik durum birçok faktöre bağlıdır. Örneğin, kişisel ve karakter özellikleri, ruhsal bozuklukların varlığı, aileden destek vb. Sonuç olarak, bence bu konuda her konuda olduğu gibi olumlu yönleri mutlaka görmeliyiz. Genel olarak basitçe diyebilirim ki salgın bizim için sadece kötülük değil, durum iyi algılanırsa iyi şeyleri de beraberinde yaşatabilir. İşte bu nedenle, kendini geliştirmeyi asla bırakmamalıyız. Mümkün olduğu kadar da psikolojik açıdan iyi durumda kalmalıyız.

"Yapılan araştırmalar, insanların % 53'ünün pandemi nedeniyle ruh sağlıklarının olumsuz yönde etkilendiğini gösteriyor ve yine bu süreçle sigara gibi bağımlılık yaratıcı zararlı madde kullanımının da yaklaşık %12 oranında arttığı söyleniyor."

COVID-19 virüs salgınının Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak adlandırılmasıyla birlikte, hemen hemen tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sıkı önlemler alınmaya başlandı. En ciddi önlemlerden biri olarak da 12 Mart 2020 tarihinde üniversiteler de dâhil olmak üzere tüm okulların kapatılacağı ve öğrencilerin çevrimiçi eğitim/öğretim yapacakları açıklandı.

Bu; büyük bir felaketin başlangıcıydı, karantinede yaşamaya başladığımızdan bu yana yaklaşık yedi ay geçti ve bunun her yaştan insanı etkilediğini söyleyebiliriz. Bu durum hepimiz için çok farklı ve bugüne kadar hiç tecrübe etmediğimiz bir süreç yaşadık. Önce aile ve arkadaşlarımızla olan temasımızın çoğunu kestik, hayatımızda ilk kez aşırı izolasyon yaşadık; belirli yaş grupları için konulan aylarca süren sokağa çıkma yasakları yaşadık ve tüm bunları hayatlarımızda ilk kez yapmak zorunda kaldık. Bu psikolojik ortamda, bir yandan ilk kez deneyimlediğimiz çevrim içi dersleri anlamaya ve aynı zamanda notlarımızı korumaya çalışırken psikolojik olarak etkilenmemizin yanı sıra fizyolojik olarak da zarar gördüğümüzü söyleyebilirim. Ancak her şeye rağmen bazı olumlu yönleri de yok değildi.

Çünkü ilk kez bu kadar çok zamanımız olmuştu ve normalde günlük rutin olarak yaptığımız pek çok şeyin dışarı çıkamadığımız için aslında ne kadar kıymetli olabileceğini gördük. Sokaklarda özgürce dolaşmak, koşmak, bisiklete binebilmek... Birçok kişi de, farklı ilgi alanlarının ortaya çıktığını gördü. İnsanlar yoğun iş hayatları nedeniyle kaçırdıkları, ilgilenemedikleri, zaman ayıramadıkları şeylerle uğraşmaya başladılar; yeni hobiler edindiler, birbirlerine zaman ayırdılar, çocuklarıyla daha çok zaman geçirme fırsatı elde ettiler. Yapmaktan kaçındıkları işleri bir anlamıyla yapmak zorunda kaldılar. İnsanlar farkında bile olmadıkları yönleriyle tanıştılar. Kısacası kendilerini yeniden keşfettiler. Yine de yapılan araştırmalar, insanların % 53'ünün pandemi nedeniyle ruh sağlıklarının olumsuz yönde etkilendiğini gösteriyor ve yine bu süreçle sigara gibi bağımlılık yaratıcı zararlı madde kullanımının da yaklaşık %12 oranında arttığı söyleniyor.

Elbette tüm dünya için yeni olan ve daha da ciddileşecek gibi görünen bu periyodun tam olarak ne tür sonuçlar yaratacağını söylemek için oldukça erken.

BUKET KAVAK DAĞISTAN

Bize kendiniz ve meslek hayatınız hakkında bilgi verirmisiniz?

Beni değerli TEdebiyat derginizde ağırladığınız için teşekkür ederim. Öğrencilerimizin edebiyatın tütsülü kokusuyla çevrilmiş, seslerini özgürce duyurabilecekleri, kalemlerini istediği yönde karalayabilecekleri bir dergiye sahip olmaları kadar güzel bir şey olamaz.

2013 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği bölümünden mezun oldum. "Bir çocuk değişir, dünya değişir" düşüncesiyle ve Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkeleri doğrultusunda, 2013 yılından beri de Türk Eğitim Derneği'nin bir ferdi olarak çalışıyorum. Hayalleri gökyüzüne sığmayacak kadar çok olan, âni anda yaşayan, nefretle değil sevgiyle beslenen yüreklerin hayatında var olan ve hayatında var eden, gülümsemesini en büyük ayrıcalığı olarak gören biriyim. Yeni insanlarla tanışmayı okyanusun en dibinde keşfettiğim yeni bir dünya olarak görüyorum; her insan bir dünya, her dünya yeni bir keşif benim için... Aynı kitaplarım gibi... O yüzden de mesleğim keşiflerimi sonsuz kılıyor ya... Kitaplarımda altını çizdiğim cümleleri duyabildiysem o keşiflerden ne âlâ! Ya da birkaç Nazım Hikmet dizesi... Keşif... Beni tamamlayan kelimelerden biri, en az özgürlük, özgünlük, samimiyet, tutku kelimeleri kadar heyecanlandırıyor beni. Keşfettikçe yeni yerleri, en kuytu köşeleri ya da bir şehrin en şatafatlı, ışıklı bölgesini, özgürlüğün adını bir kez daha yazıyorum sanki... Anlayacağınız keşif aşkı bende hep bâki...

Buket Kavak Dağıstan boş zamanlarında en çok ne yapmayı sever?

Birçok şey sayabilirim ama benim için sonbahar ve ilkbahar mevsimlerinde kamp yapmanın yeri başka. Yedigöller, Kazdağları, Gölyazı... Kamp tutkum da keşiflerimle başladı. Küçük çadırın içine sığın mutluluğu size anlatamam. Eşimle bu mutluluktan eşit pay çıkarıyoruz kendimize. Kampa görüldüğünden daha fazlasını sığdırıyoruz. Ateş başında, atılan her bir odunla körüklenen alevler bazen insan haklarının sesi oluveriyor yaptığımız sohbetlerde. Bazen yıldızların her biri âdeta bir kimliğe bürünüyor; eğitimde fırsat eşitliği diye yanıp sönüyor sanki... Gölün sonsuzluğa uzanmışçasına çizdiği heybetiyse bu düzene karşı duruşumu simgeliyor; dünya ne kadar değişirse değişsin asla bu acımasız, kötü ve vefadan zerre nasibini almamış kısmın, düzenin bir parçası olmayacağımı, olmayacağımızı... En güzel birkaç tane çocukluk anımızın mahalle arasında damağımızda bıraktığı o eşsiz tadı yâd ederek tekrarlıyorum, tekrarlıyoruz... Mesleğimde edindiğim ilkelerime de bir ışık tutuyor her biri tabii ki...

Öğrenciliğinizde dâhil olduğunuz bir öğrenci topluluğu var mıydı? Biraz bahseder misiniz?

Üniversitede Türkiye'nin ve dünyanın en büyük öğrenci topluluklarından biri olan IEEE'de 3 yıl boyunca gönüllü olarak aktif rol aldım, komite başkanlığı yaptım. Hayata bir iz bırakabilmek gayesiyle belki de... Amatör ruhlarla profesyonellere taş çıkaracak işlere imza attık, çok yüreğe dokunduk. Çünkü ruhumuzu kaybetmemiştik; takımdık, birdik. Toplulukta yürüttüğümüz projeler sayesinde reklamcılık üzerine ilgim olduğunu keşfetmemle birlikte, New York'ta bu alanda çok değerli hocalardan dersler aldım; attım onu da cebime. Öğrencilerimle de her zaman paylaşmaktan mutluluk duyarım. Bir öğrenci topluluğuna katılmak üniversitede de mutlaka yapılması gerekenler arasında, elbette kattıkları paha biçilemez. Farklı şehirlerde Rotaract Kulüplerinde de yer aldım. Yaşım dolayısıyla artık Rotary'de olmam gerçeğiyle biraz daha yüzleşmem gerekiyor, belki sonra yine devam ederim.

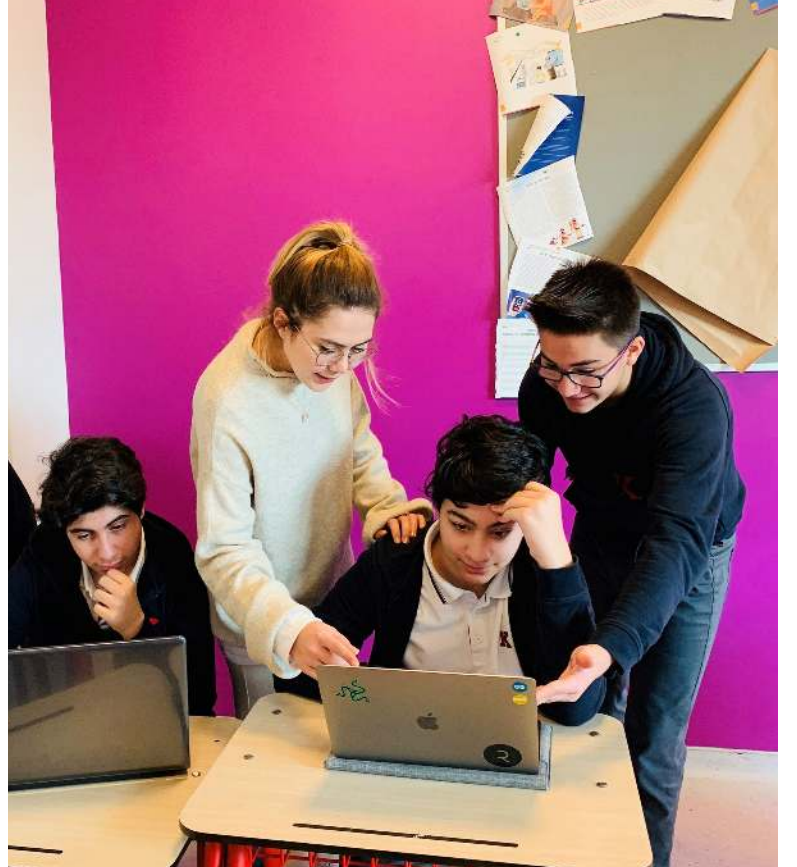
Kitaplar, filmler, diziler hayatınızın neresinde?

Hayal gücümün sonsuzluğunun, hayata karşı sergilediğim duruşun mimarı kitaplar diye düşünüyorum. Empati gücümün mihenk taşları onlar. Her kitapla ayrı dünyalara yaptığım yolculuk beni kadrajına alıyor. Hangilerine değinsem? Suç ve Ceza, düşünsenize Rus reformu öncesi 1866'da ilk olarak bir edebiyat dergisinde hayat bulan satırlara, yıllar sonra siz dokunuyorsunuz. Raskolnikov'un alt üst olan iç dünyasını onunla paylaştığıma yemin edebilirim. 1984, George Orwell'in distopyası, modern dünyaya yapılan protesto ne çok tanıdık bizlere. Bu, ancak kitapların gücüyle mümkün. Örneğin, "The Yellow Wallpaper" kitabında Charlotte Perkins Gilman ile isyanımız birdi, kadına biçilen toplumsal rollere, soyutlaştırmaya karşı birlikte yırttığımız duvar kâğıtları ya da Engin Gençtan'ın "Hayat" kitabıyla psikolojide bir kez daha varoluşum, insanların hayatlarındaki çocukluklarından kalma âşık izleri... Kitaplar kadar yeri çok özel olan dizilerim, filmlerim de var tabii ki... "Friends" dizisi vazgeçilmezim, defalarca izleyebilirim, "Life is Beautiful" klasığım, "Fight Club" ve "Leon" çok derinden etkilendiğim, Tom Hanks'in harikalar yarattı "Big" filmi, beni çocukluğuma götürenim ve "Freedom Writers" mesleğimde hep kendime hatırlattığım.

Lise öğrencisi Buket Kavak Dağistan karşımızda... Ona ne söylemek isterdiniz?

Birkaç satır karalamayı ay dedenin beni takip ettiğini düşündüğüm yaşlardan beri çok ayrı severim. İlkokuldan bu yana tuttuğum günlüklerim en büyük şahitlerim buna. Şiirler de hep çok güzel eşlik etmiştir bana. O yüzden Can Yücel'in "Her Şey Sende Gizli" şiiriyle seslenmek isterdim o yıllarıma.

*Yerin seni çektiği kadar ağırsın.
Kanatların çırpındığı kadar hafif..
Kalbinin attığı kadar canlısın.
Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç...
Sevdiklerin kadar iyisin.
Nefret ettiklerin kadar kötü...
Ne renk olursa olsun kaşın gözün.
Karşındakinin gördüğüdür rengin...
Yaşadıklarımı kar sayma
Yaşadığın kadar yakınsın sonuna.
Ne kadar yaşarsan yaşa
Sevdiğin kadardır ömrün...
Gülebildiğin kadar mutlusun.*

EBEVEYN BANYOSU

BERNA KURTULUŞ

Her sabah saat kaçta kalkarsa kalsın, nereye yetişmesi gerekirse gereksin evinin en sevdiği yeri olduğunu her fırsatta vurguladığı tuvalette en az otuz dakika geçirirdi. Ömer'in "mabedim" diye tanımladığı ve sadece kendisinin kullandığı bu küçük ama lüks ebeveyn banyosu tamamen kendi kendine vakit geçirebildiği yegâne noktaydı. Ebeveyn banyosu, adının da gerektirdiği üzere iki kişi için yapıldığından ve ayrıca bu söz konusu iki kişinin bir anne bir baba olması şartını içinde barındırdığından, yalnızlık mabedi olmak için son durakmış gibi dursa da Ömer için öyleydi işte.

Ömer'in banyosunun en ilgi çeken noktaları ne üzerinde belli belirsiz denizkızları olan hafif mavimsi duş kabinini ne de en pahalı granitten yapılmış lavabo ve klozeti idi. Dört kapaklı dolabın içine sığmayan erkek deodorantları, tıraş losyonları ve birden fazla markadaki çoğu yarımından biraz fazla erkek parfümleri de çok ilginç sayılmazdı. Hatta tüm bu eşyalar sıradan bir metropol erkeğinin günlük rutinini anlatmaktan öteye gidemiyordu. Oysa tam klozetle duş kabininin arasındaki küçük boşlukta bu lüks ve sıradan banyoyu entelektüel bir havaya taşıyan bir gaetelik vardı. Üstelik de eskitme ahşaptan yapılmıştı ve oldukça yaşlı duruyordu. 2018'in ruhuna aykırı bu duruşa bir de artık çok az insanın evinde gördüğümüz gerçek gazeteler

eşlik ediyordu. Cumhuriyet gazetesinin sarımtırak baskısından gelen rengini Sözcü gazetesinin daha neon renkleri taşıyan baskıları dizginliyor gibi görünüyordu ve Ömer sabahları en az otuz dakika gazete okuyarak güne başlamazsa kendini iyi hissetmiyordu. İnsanın sabah kalktığındaki ilk eyleminin günün geri kalan kısmıyla yakından ilgisi olduğuna çok inanıyordu. Ona göre tam da bu nedenle insan, içindeki pisliği uzun uzun vakit ayırarak atmalıydı; çünkü, aksi takdirde zihnini de pisliklerden arındırmaya vakti kalmazdı.

Bu kadar erkek egemen, testosteron ve parfüm kokusunun yayıldığı ama inceden inceye de hep baskın çıkanın tuvalet kokusu olduğu banyo ritüeli ve yalnızlık anları banyonun kapısına gelip tam karşısındaki yatakta her zaman kendisinden en az kırk beş dakika geç kalkan karısının yatağa hâkimiyet kurmuş uzun ince bedenini gördüğünde sona erer ve sanki o andan itibaren her sabah yeni bir hayat başlar, bambaşka bir Ömer devreye girerdi. Tam o anda Ömer, yalnız kalmayı seven ve hayatı olabildiğince sorgulayan Ömer'le vedalaşır, Şebnem'in kocası Ömer'e yolu açardı.

Allahtan sadece pazar sabahları Şebnem geç kalkma zevkini uzatır da uzatırdı da, Ömer'in kendisiyle çok daha uzun süre vakit geçirmesine zamanı kalırdı. İşin güzel yanı her pazar bu rutine bambaşka ritüeller ekler ve evin her yerine gider gelir; hiçbir şey yapamasa

kendiyle ilgili düşünür ve Şebnem'in kalkacağını bildiği saatler çok yaklaşına kadar tarif edilmez bir mutluluk sarhoşluğuna kapılırdı. Aslında beş yıldır evli olmalarına rağmen hâlâ çocuk yapmak istemiyor olması bu yalnızlık anlarını kaybetme korkusundandı; ama, bunu kimseye söyleyemiyordu tabii. Ne zaman bu konu açılrsa Şebnem'le, kūs kalma süresi giderek uzayan büyük kavgalar ediyorlardı ve her kavgadan sonra hissettiği o yenilmişlik duygusu Ömer'in kendini ıssız hissetmesine neden oluyordu. Hoş, sadece bu konuda kavga etmiyorlardı... Beş yıl önce birbirlerini nasıl severek evlenmişlerdi ve şimdi nasıl bu kadar tahammülsüz olmuş ve sürekli birbirlerini eleştirir hâle gelmişlerdi Ömer hiç ama hiç anlamıyordu. Zamanla bu tahammülsüzlüğe tahammül edebilmek için akşamları yemekle rakı ya da yemek sonrası bir iki kadeh şarap alışkanlığına başlamıştı ki sağlam içen bir babanın çocuğu olarak büyüdüğünden aslında içkiyi çok da sevmezdi. İçki kokusu nerede ve nasıl olursa olsun ona akşamları küçücük evlerinin tek sobalı odasında ucuz mobilyaların arasında tam ortaya koyulan açılır kapanır masanın üstündeki çilingir sofrasını hatırlatırdı. 35 yaşında öğrenmişti ki insan gün geliyor yaş alıyor ve bir nebze de olsa babası gibi oluyordu. Ömer'in gittikçe babasına benzemeye

başladığını keşfettiği ve bu nedenle içine kocaman hiç geçmeyecek bir acı oturduğunu fark ettiği o pazar gününden beri tam 52 pazar günü geçmişti. Ve bu 52. pazar, Ömer bunu henüz bilmese de onun için bu bir milattı.

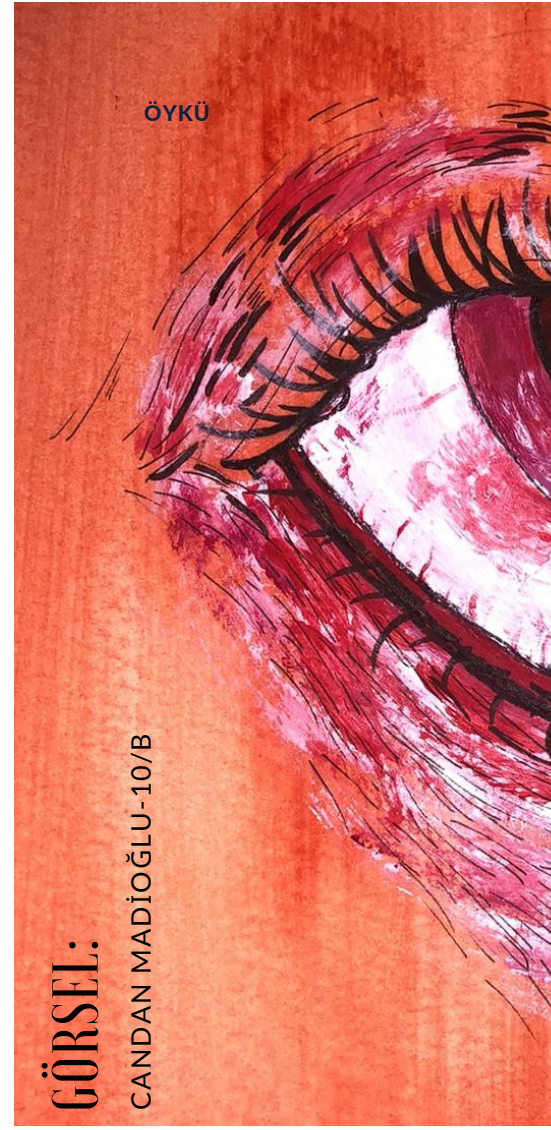
Aralık ayıydı. Oturdukları akıllı evin bu aylarda onlara son derece kabarık ve her zamanki gibi bütçelerini aşan elektrik faturası olarak döndüğü ayların ilki aralıktı ve Ömer, Şebnem'in uyanma saatini beklerken açlığını bastırmak ve biraz da oyalanmak için kendine sert bir kahve yapmıştı. Salondaki geniş televizyon koltuğuna yayılarak uzandı ve perdeyi hafif araladı. İki katlı evlerinin bahçesi sokakta üşüyen ve bir nebze olsun sıcaklık arayan serseri sokak kedilerine sığınak oluyordu. Bu sahipsiz canlılar sanki Ömer'le Şebnem'in birbirlerine en ağır hakaretleri ederek giriştikleri gürültülü kavgaları yan villadakiler duymasın istiyor ve tam kavga anları yüksek sesle miyavlayarak üzerlerine toprak örtüyorlardı. “Keşke onlar gibi

olabilseydim” diye düşündü Ömer. “Ait olduğum hiçbir zorunluluk olmasaydı. Kimseye ait olmasaydım. Kimse de bana ait olmasaydı.” İç geçirdi televizyonun kumandasına uzanırken. Rutin hayatına ve şu antikacılardan alınmış eski eşyalara inatla Ömer hiç eskimez hatta sanki her geçen yılda biraz daha yenilenirdi. “Ah şu Şebnem'in eski merakı” diye iç geçirdi bir kez daha. Eski eşyalardaki yaşanmışlıklar Ömer'i derinden ürkütürdü. Her eşyanın üzerinde yılların yükü ve okunması neredeyse imkânsız hikâyeleri gezinirdi ve Ömer o hikâyelerin ayak seslerinin üzerine geldiğini hisseder gibi olurdu. Ürperirdi. “Kendi hikâyesi yaralı olmayan biri beni nasıl anlarsın ki? diye düşündü. Şebnem'i düşündü. Uzun bacıklarını, siyah dalgalı saçlarını, karakterli burnunu ve sınıksız dudaklarını geçirdi aklından kadının. Şebnem'in geçmişinde sıradan hikâyeler vardı; Ömer'le ilişkisi dışında hiçbir hikâyenin başkahramanı olmamıştı. Belki de bu yüzden eşyaların hikaye-

ÖYKÜ

GÖRSEL:

CANDAN MADİOĞLU-10/B

GÖRSEL:

CANDAN MADİOĞLU-10/B

lerine meftundu. İncecik bir sızı geçti Ömer'in kalbinden. Sanki geçmişin saat seslerini duyuyormuş gibi hissetti. "Ne tuhaf" diye düşündü "Bir gün Şebnem'den önce ölürsem ve ortak eşyalarımız ona kalırsa o, o eşyalara kendi tanıdığı Ömer'in hikâyesini ekleyecek. Oysa o Ömer ben miyim gerçekten?"

Tam o sırada Şebnem uykulu gözlerle belirdi kapıda. Dağınık saçlarını ustaca bir el hareketiyle ensesinde topladı, Ömer' in yanına geldi dudagina bir öpücük kondurdu hafifçe "Günaydın aşkım" dedi şımarık kız çocuğu sesiyle. " Hoşça kal Ömer" dedi Ömer kendi kendine Ömer. Şebnem'in "Ne dedin hayatım?"lı cümlesi yanıtız kaldı. "Çayı koyayım" diyerek kalktı kanepeden Ömer. Eski eşyaların arasında tüm ihtişamıyla yer alan ultra modern Amerikan mutfaklarına geçti. "Ya gerçek Ömer ya gerçek Ömer ne olacak. Onun hikâyesi kimde?" diye geçirdi aklından belli belirsiz.

"Hayatım, Mehmet arıyor bak istersen." dedi Şebnem.

Mehmet en yakın arkadaşıydı. O verir miydi hikâyesini doğru eşyalara. " Sen ne biliyorsun ki?" diyebilir miydi Şebnem'e?

Telefonu aldı.

" Ömer", dedi Mehmet.

"Nasılsın Mehmet, hayırdır dostum?" dedi Ömer. Çok sık aramazdı.

"Merve" dedi" Merve'yi kaybettik. Biliyorsun değil mi hamileydi. Doğumda. Erken doğum. Kurtaramadılar. Bilmek istersin diye..."

Yok öyle telefonu yere falan düşürmedi. Tam tersi, sıkı sıkı tutuyordu telefonu. Gözlerinin içi boşalmıştı. Babası geldi aklına. Burnuna içki kokusu geldi, İnsan aslında tek bir hikâye yaşar diye düşündü. Hani sadece bir kez âşık olur ya. Hikâyesi ölmüştü. Merve'yi düşündü: Ankara'da beraber oturdukları evden ayrılırken onu bindirdiği takside gözünün içine bakıp "Hoşça kal" dediği ânı ve aslında o an tam o noktada içinin öldüğünü her an her saniye şimdiye dek milyarlarca kez hatırlamış olduğu gibi gene hatırladı. O günden sonra onu sadece bir kez daha ortak bir arkadaşın düğününde görmüştü. Aynı Merve; ufak tefek narin ışıl ışıl gözlü, zarif sesli... Ömer evliydi. Sonra da duydu ki Merve evlenmiş, Şimdi de ölmüş. Bebek doğururken ölmüş. Mesela elindeki telefonu satsa onu kullanan kişi bu kocaman hikâyenin bu telefonda bittiğini bilecek miydi? Bilse de umursayacak mıydı sanki...

"Aşkım ne oldu. Rengin sarardı" dedi Şebnem.

Ömer elindeki en son model, borçla alıp taksitlerini zor bitirdiği telefonunu sehpa koydu. İçeri gitti. Tuvalete girdi.

" Aşkım tuvalette misin?" dedi Şebnem.

Bir soru daha gelmesin diye homurdanır gibi "Evet" dedi Ömer.

Otuz dakika tuvalette kaldı. Hiçbir şey düşünmedi. Cumhuriyet gazetesinin spor sayfasına göz gezdirdi. Tam yarım saat sonra banyodan çıktı. Giyindi. Yanına hiçbir şey almadı. Evden çıktı. Bir daha Şebnem'i hiç görmedi.

*Olacağız;
Belki de Olduk*

*Şiirler-6
Özlem mi?*

Bırakmadığın anılar beklide özgürlüğün
Kanatlarındaki zincirleri
Ve bunlar oluşturuyordu
Yaşadığın yere olan özlemi

Kurtuluşum yok dediğin anda
Sen hafifleyeceksin şişelerin arttıkça
Belki ona olan bağlılığın
Son bulacak zamanla

KAMELYA

Kardelen ÖZKAN- 10/A

Bahçenizdeki yabani otlardan farkı olmayan bir çiçeğim ben. Papatya dostumdur benim. Onun kadar cesur ve fedakâr olmak isterim. Her bir yaprağında farklı umutlar taşır papatya. Umut etmek insanlara düşer, umulanı vermek ona... İnsanları hayata bağlayan umutlar, papatyaları öldürür. Bu yüzden papatyalar koparıldıktan sonra kokarlar. Umudun kokusudur bu. Bunun için papatyalar sonsuzdur. Umut, hiç kokmayan bir çiçeğin sevgiliye verilmesi kadar zor; hayal kırıklığı, kokusuz bir çiçeği burnunuza götürdüğünüzde çiçeğe bakan gözleriniz kadar yakın benim için.

Gözlerinizdeki umudun sebebi olmak isterken bir hayal kırıklığınızın sebebi de ben oluyordum. Bu yüzden kaçtım. Bir duvar dibine saklandım. Gözlerden uzaktı, güneş görmezdi hiç bu duvar. Güneşi görmeyip renklerini unutmak istedim. Unuttukça solmak, soldukça ölmek istedim. Bazı günler ayak sesleri duyardım. En az benim kadar solgun yüzleri ve karanlık elbiseleriyle yanı başımdan geçen insanların ayak sesleri...

Yanı başımdan geçip beni görmeyen insanların ayak sesleri... Çoğu zaman susan, bazı zaman ağlayan insanların hıçkırıklarını duydukça teselli etmek istedim. Onları teselli edebileceğime dair içimde yeşeren umut filizlerine engel olamazdım. Hâlâ yaşadığımı da böyle anlardım.

Bir gün adım seslerini hiç olmadığı kadar yakınımnda hissettim. Daha sonra bir el gördüm bana doğru uzanan. İşte, dedim. Bir hayal kırıklığı daha ama bu son olacak. Çünkü ölümüm bu ellerde, bu gözler bana bakarken olacak. Ölmeden önce ondan özür dilemek istedim.

Gözlerindeki acıyı görüyorum ama ben papatyanın aksine yapraklarımda herkesin umutlarını değil acılarını taşırım. Beni kokladığında daha fazla acıdan başka bir şey veremem sana. Verdiğim acının karşılığında yaşamımı veriyorum sana. "Çiçeklerin açtığı yerde umutlar da canlanır." diyorlar. Benim de son umudum bu sözün gerçek olması. "Ölü tohumlarımı kalbine ek. Umutlarının mezarlığının olduğu yere. Çiçek açarlarsa umutların da canlanır. Açmazlarsa da benim de mezarlığım senin kalbin olsun." demek isterdim. Ama bazen kelimeler susar gözler konuşur. O gözleriyle konuştu benimle. "Kamelya" dedi. Yedi harf, bir kelime; ama, her şeyi anlatmaya yetiyordu. Nazikçe çekip çıkardı beni topraktan. İşte ben o an yaşadığımı hissettim. Beni duvar dibinden alıp aydınlık bir yere götürüp diktiğinde anladım ki ölümüm değil yaşamım onun ellerinden oldu. Can suyu, gözyaşları olan bir kamelyayım ben. Bir mezarlıkta hayat bulan kamelyayım ben. Umutlar mezarlığında, kokusuyla düşleri canlandıran bir kamelyayım ben. Yolu mezarlığa düşen herkes için farklı kokarım ama hep mis kokarım. Aslında hep ölüm kokarım. Ölüm güzel kokar mı? Sevdiğiniz biri öldüğünde kokusuz bir çiçek bile o gibi kokar size. Mezarlığa yolu düşenlere sevdiklerinin kokusunu sunarım. Bu yüzden mezarlığa gelmeyenler beni kokusuz bir çiçek zannederler ama herkes bir gün öğrenir kamelyaların ne kadar güzel koktuğunu...

Whiplash, 16 Ocak 2014'te Amerikan drama filmi olarak vizyona girmiş, Damien Chazelle tarafından stüdyo grubundaki anılarından yola çıkılarak yazılıp yönetilmiştir. Filmin başrol oyuncularını caz okuyan bir bateri öğrencisini canlandıran Miles Teller ve onun sert mizaçlı hocasını canlandıran J. K. Simmons'tır. Film, 87. Akademi Ödülleri'nde En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu (J. K. Simmons), En İyi Film Kurgusu ve En İyi Ses Miksajı olmak üzere üç ödül almıştır.

Şimdi düşünün. Kafayı caz ile bozup hayatının anlamını bateri çalmaya adanmış bir insan...

Onun bir hayali var: En iyi olmak. Buddy Rich, Elvin Jones gibi efsane caz davulcularının yanına ismini yazmak. O kişi, Andrew Neiman'dır. Andrew de çoğu müzisyen gibi ilk adımını konservatuvar ile atmıştır. Ülkenin en iyi konservatuvarı olarak bilinen Schraffer Konservatuvarını kazanmıştır. Sınıfındaki diğer öğrencilere göre hayli üstün başarı sergileyen Andrew'in hikâyesi bir akşam derslerden sonra çalışırken Terence Fletcher'in onu keşfetmesiyle başlar.

bağyet
tutma
oyununu

Andrew çalmaya devam ederken aniden Fletcher karşısında belirir. Andrew endişelenir haliyle; çünkü, Fletcher konservatuvarın en iyi cazcılarındandır. Aynı zamanda, okulda sınıfı en iyi idare eden kişi de odur. Andrew'den "double time swing" yapmasını ister. Andrew gayet iyi ilerlerken Fletcher aniden kaybolur ve bizim oğlan haliyle acaba beğenmedi mi diye saniyelik endişeye kapılır. Sonra içeri aniden giren Fletcher ceketini unuttuğunu söyleyerek sınıftan ayrılır. Andrew üzülür ve o da okulu terk eder. Sokaklara düşmesiyle olayımız başlar. İlerleyen günlerde Andrew koridorda gezerken Fletcher'ın orkestrasını çalarken görür ve bundan çok etkilenir.

Ertesi gün derse aniden Fletcher girer ve öğretmeni yerinden kaldırıp orkestraya öncülük eder. Andrew ve Ryan'dan "double time swing" ister. Ve bu işi layıkıyla yapan Andrew en iyi sınıfa girmeye hak kazanır. En iyi sınıfa girmenin belli başlı sorumlulukları vardır tabii. Daha sık çalışmak lazımdır ve tabii ki elveda sosyal aktiviteler... Andrew bunun için çok sevdiği sevgilisinden bile istemeye istemeye ayrılır.

Fletcher ona çok yüklenir ve üzerinde baskı yaratır. Akşamları eli kanayana kadar bateri çalar. Yara bantları artık etki bile etmez olur. Kremeler işe yaramaz. Elini buzlu suya batırıp acısı hafifleyince çalmaya devam eder. Her gün, her akşam aynı şeyleri yapmaya devam eder. Zamanla bu olay öfkelenmesine bile neden olur. İlerleyen zamanlarda konsere yetişmek için araba kazası yapan Andrew ağzı yüzü dağılmış halde konsere çıkar. Tabii ki her tarafı sancıldığından çalamaz ve gruptan atılır. Yaz tatilinin araya girmesiyle bateriyi bırakan Andrew bir haber alır ve bu haber onu ciddi şekilde etkiler.

Fletcher'in yaptığı baskı genç bir müzisyenin intiharına sebep olmuştur. Bu konu hakkında savcı Andrew'e sorular sorar ve Andrew hepsini yalanlar ama içten içe bilir ki Fletcher tam bir ruh hastasıdır. Savcı sonunda onu ikna eder ve yaptığı her şeyi anlatır.

Bir akşam yolda yürürken Andrew caz konseri afişi görür ve afişte Fletcher da vardır. İlanı gördüğü bara hemen girer ve onu dinlemeye başlar. Sonra Fletcher bunu fark eder ve ona bir bardak viski ısmarlayıp onunla konuşmak istediğini söyler. Andrew bunu kabul eder ve hiç ummadığı bir şey olur: Onu caz konserinde baterist olarak almasını istediğini söyler. Andrew bu teklifi kabul eder ve hayatının hatasını yaptığını henüz bilmemektedir.

Andrew çok umutludur. Büyük caz günü gelip çatar ve Andrew hiç beklemediği bir şey ile karşılaşır. Fletcher standın üstüne şarkıyla alakası olmayan bir nota koyar ve Andrew şarkıya zar

zor ayak uydurur. Sahneden çıkar ve kulise gider. Sonra bir anda anlık bir coşkuyla sahneye çıkar ve Fletcher'in söyleşi yaptığı anda hiç düşünmeden bir temeli bateri olan o efsaneyi çalar: CARAVAN!

Bütün orkestrayı eline alıp komutları verir ve buna Fletcher'i da dâhil edip mükemmel bir sona imza atar.

ARAF

*Arafta kaldım sevdandan
Ne ölesim var ne yaşayasım
Bekliyorum öylesine
Belki biter bu seveda diye.*

*Ne yanıyorum cehennemde
Ne de yatıyorum senin cennetinde
Kara topraktayım ama hâlâ uyanığım
Yine de bekliyorum.*

*Seni o kadar sevdim ki
Gidemiyorum diğer tarafa
Seni bırakırsam seni kaybedecekmişim gibi geliyor
Bu yüzden bekliyorum seni.*

GÖRSEL:

BEGÜM ONAT-11/D

DENEME

24

Silme Kelimeleri

LARA AKA- 11/ D

Seninle başladı hikâyem ve seninle devam ettim yaşama. Neden olmuyordu neden aramıza duvar örülüyordu bilinmez... İyi giden her şey son bulacakmış korkusu yiyip bitiriyor insanı bazen. Herkes susuyor tek kelime bile atmıyor sanki ve hepsi bekliyor karşıdakinden kelimeleri. Sana bu özlemde yakışmıyor susmak, daha bu kalbi parçalamaya da hakkın yok. Konuş artık benimle gözlerin anlatmasın derdini. Her gülüşün bir attırıyor kalbimi artık bitirelim bu özlemi. Gözlerin acıtmasın kalbimi.

Hindistan'ın Madeni Yağ Pazarının Kurtuluşu

ÇEVİREN: MUSTAFA DARA ÖZEVİN-12/A

Hindistan'da madeni yağ pazarının büyüleyici büyüme hikâyesi zor zamanlarda bile devam etmeyi sürdürdü. Global ekonomi son on yılda sarsılırken Hindistan'da sadece birkaç pazar, büyük ölçüde etkilenmedi. Çeşitli faktörler (*güçlü ekonomik temeller de dâhil olmak üzere yerelden gelen talepler ve büyüyen orta sınıf, şoklardan korunmuş ihracat pazarları*) Hindistan'ın bu krizden zarar görmemesini sağladı. Bunu, sürekli ve hızlı bir büyüme dönemi takip etti. Madeni yağ sektörü doğal olarak bundan yararlandı ve Hindistan'ı dünyanın en hızlı yağ tüketen pazarlarından biri haline getirdi. Kline, Hindistan'ın 2013-2019 yılları arasındaki yağ talebinin yıllık büyüme oranının %1,8-2 civarında olduğunu tahmin ediyor.

Zayıflama Belirtileri

Ancak 2010'lardan itibaren Hindistan ekonomisi buharlaşıyor gibiydi. Hindistan'ın ekonomik büyümesi sürekli olarak düşüştü. IMF (International Monetary Fund) tarafından yapılan son tahminlere göre geçen yıl %8 büyüme beklenirken Nisan 2019'dan Mart 2020'ye kadar yıl içinde %4,8 ekonomik büyüme bekleniyor.

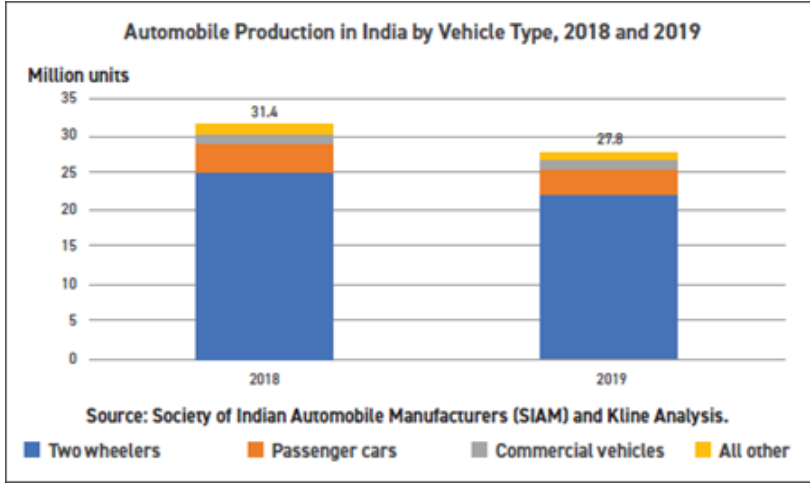
Son birkaç yıl içinde bazı yapısal değişiklikler gerçekleşti. Tedavülden para kaldırma, mal ve hizmet vergisinin (GTS) kaldırılması gibi prensipte iyi olan hamleler, ekonomide bazı aksaklıklar yarattı. Dahası; bankacılık dışı zayıf finansal sektörler ve tarım sektörü, Hindistan'ın ekonomisindeki problemleri artırdı. Sonuç olarak bu problemler, Hindistan madeni yağ pazarını vurdu.

Hindistan, sadece büyük bir otomobil pazarı değil aynı zamanda büyük bir üretici. Sürekli olarak büyüme döneminden sonra, 2019'da Hindistan'ın otomobil üretimi ve satışları düştü. Otomobil üretimi %10-12 düştü. En büyük küçülme ise, ticari araç üretiminde gerçekleşti.

Buna ek olarak, kilit endüstriyel bölümlerdeki zayıflık devam etti. Sanayi Üretim Endeksinin (IIP), Hindistan'daki sanayinin durumunu gösteren temel göstergesi düşük kalmaya devam etti. Sonuç olarak Hindistan'ın madeni yağ pazarı 2019'a %0,5'lik yetersiz bir büyümeyle girdi. Bu önceki dönemlerdeki %2'lik artışla karşılaştırıldığında büyük bir düşüştür. Tüketici segmenti (binek otomobiller ve iki tekerlekli araçlar dâhil) 2019'da % 2,0 ve %2,5 tüketici segmenti (binek otomobiller ve iki tekerlekli araç

2019'da Hindistan'ın otomobil üretimi %10-12 azaldı. En büyük küçülme ise ticari araç üretiminde gerçekleşti.

Endüstriyel yağlayıcı talebi 2019'da küçük bir büyüme kaydetti.

lar dâhil) 2019'da % 2,0 ve %2,5 arası büyüüp ticari segment (ticari kara ve arazi araçları ve ekipmanları dâhil) %0,5 oranında azalırken endüstriyel madeni yağ talebi mikroskobik bir artış gösterdi. Genel olarak Kline; Hindistan'daki madeni yağlayıcı talebini, elektrik transformatör yağları, beyaz yağlar ve kauçuk proses yağları da dahil olmak üzere yaklaşık 2.8 milyon ton olarak tahmin ediyor.

Yağlayıcı pazarındaki hızlı değişimler

Ne kadar hacimsel büyüme yavaşlıyor gibi gözükse de Hindistan, kullanılan madeni yağların kalitesini artırmak için önemli adımlar atıyor. Bu değişikliklerin temel amacı hava kirliliğini azaltmak ve araçların yakıt verimliliğini artırmak.

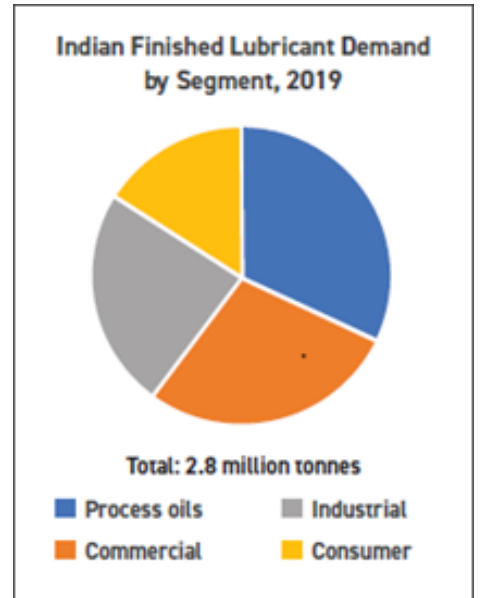
Otomotiv bölümündeki madeni yağ kalitesinde büyük etkiye sahip olacak değişikliklerden biri de, Euro VI normlarına eşdeğer Bharat Stage IV (BS IV) normlarının geliştirilmesidir. Bu sıkı normları karşılamak için yağlayıcıların rolü küçük olmakla birlikte önemlidir. Genel olarak daha küçük viskozite dereceli motor yağlarına hızlandırılmış bir geçiş olacak. Şu anda, çoğu Orijinal Ürün Üreticisi (OEM) yeni araçlar için SAE 5W kalitesini tavsiye ederken bazıları belirli varyantlar için SAE 0W'yi bile öneriyor.

Daha hafif yağlayıcılara geçiş sadece motor yağıyla sınırlı değil. Ayrıca şanzıman yağlarında da etkileri görünüyor. Birkaç yıl önceye kadar SAE 80W-90 yolcu araçları için temel, fabrika ve servis dolun seviyesiydi. Fakat yakıt ekonomisinin kârını artırdığı için 75W-90 ve 75W-85 gibi daha hafif yağlayıcıların kullanımı zamanla yaygınlaştı. İlave olarak, ülkedeki müşteri tercihini değiştirmek yolcu arabalarının otomatik varyantlarında büyük bir talep artışıyla sonuçlanıyor. Bu eğilim sadece premium arabalarla sınırlı kalmayıp kitle pazarı da etkiliyor. Şu anda, otomatik varyantlar ülkedeki çoğu Orijinal Ürün Üreticisinin (OEM) satışlarının %10-20'sini oluşturuyor. Bu da genellikle sentetik bir yağlayıcı olan otomatik şanzıman yağı, için yeni bir talep yaratıyor.

Ticari araç tarafında BS IV'e uyum donanım değişiklikleriyle sağlanmaya çalışılıyor. Ancak, egzoz gazındaki zararlı gazları atmosfere salmadan temizlemeye yarayan dizel egzoz akışkanı (DEF) için yeni bir pazar açılıyor. Hindistan'daki DEF marketi şu an küçük ama ilerleyen yıllarda keskin bir yükseliş gösterecek.

Hindistan'daki madeni yağ pazarını şekillendiren ana eğilim yağ boşaltım aralıklarının uzaması. Yolcu arabaları için önerilen yağ boşaltım aralığı 10.000- 15.000 kilometre arasında değişiyor. Bu değişimin nedeni, grup II ve III alkali yağlarla karıştırılmış yüksek kaliteli yağlayıcılardır. Alkali yağının yakın bölgelerde yaygın olarak bulunması da işleri kolaylaştırmıştır.

"Hindistan bu pazarlarda sadece tüketici değil; aynı zamanda, önemli bir ihracatçı. Afrika, Orta Doğu, Güney Doğu Asya gibi pazarlara da ihracat yapıyor."

Ticari karayolu araçların ortalama yağ boşaltım aralığı 40.000-80.000 kilometre aralığına yükseldi. Bazı Orijinal Ürün Üreticileri (OEM) belirli varyantlar için 80.000 kilometreye varan yağ boşaltım aralıkları sunuyor. SAE 15W-40 temel viskozite seviyesi iken API CI-4 Plus temel API hizmet kategorisidir. Ticari amaçlı kullanılan motor yağları için araçlarda SAE 10W-30 gibi seviyelerin rolü şimdilik küçükse bile artmaktadır.

Hindistan madeni yağ pazarının temel özelliği; beyaz yağ, kauçuk işleme yağı (PRO) ve transformatör yağı gibi işleme yağlarına yüksek talep olmasıdır. Bu ürünler, yaklaşık olarak tüm madeni yağ pazarının üçte birine denk geliyor. Hindistan bu pazarlarda sadece tüketici değil; aynı zamanda, önemli bir ihracatçı. Afrika, Orta Doğu, Güney Doğu Asya gibi pazarlara da ihracat yapıyor.

"Popülasyona yeni araçlar eklenip eskileri hurdaya çıkarıldıkça daha yüksek kaliteli yağlayıcılara talep artacak. Ve bu daha eski yağlara olan talepte ciddi bir düşüşe neden olacak."

Geçmişte, Hindistan'da hurdaya çıkarma politikası oluşturmak için konu pek çok açıdan tartışıldı. Fakat şu anda Hindistan'ın bu konuda resmi bir politikası yok. Bundan dolayı, bir aracın ortalama ömrü batı pazarındakinden çok daha uzun. Hindistan'ın araç yaş profilini geliştirmeye yardımcı taslak öneriler var. Popülasyona yeni araçlar eklenip eskileri hurdaya çıkarıldıkça daha yüksek kaliteli yağlayıcılara talep artacak. Ve bu daha eski yağlara olan talepte ciddi bir düşüşe neden olacak.

Hindistan'daki ortalama araç ömrü batı pazarındakilerden çok daha uzun. Hindistan nüfusunun büyük bir kısmının geçim kaynağı tarım olduğu için tarım sektöründe artan mekanikleşme ile madeni yağlara olan talep önemli ölçüde arttı. Ancak tarım sektörünün servetinin büyük ölçüde yağışlara bağlı olması bu talepte sık sık dalgalanmalar olmasına neden oluyor. Diğer endüstriyel sektörlerin arasında enerji (hem üretimi hem dağıtımını) Hindistan'daki madeni yağ talebine büyük bir katkı sağlıyor. Endüstrideki büyüme, hızlı kentleşme ve kırsal alanların elektrifikasyonu transformasyon yağı gibi ürünler için uzun vadeli talep artışı sağlıyor. Bununla birlikte ülke sıklıkla yaşanan güç kesintilerini engellemek için güç jeneratörlerine güveniyor. Bu dizel jeneratörleri genellikle ağır hizmet motor yağları kullanıyor ve madeni yağ pazarına önemine büyük bir katkı sağlıyor. Gücün yanı sıra bitmiş ürünler (kauçuk işleme, otomobil imalatı, otomobil parçaları, genel mühendislik, metaller -hem birincil hem de fabrikasyon- ve madencilik gibi) diğer önemli kimyasallar içerir. Sentetik yağlayıcılar oldukça popüler olmasına rağmen, ticari ve endüstriyel bir pazar oluş

turur. Kline sentetik ve yarı-sentetik yağlayıcıların tüketici pazarın çeyreğini oluştururken ticari ve endüstriyel alanlarda kullanımın %5'ini oluşturduğu tahmin ediliyor. Sentetik yağlayıcıların yüksek üretim maliyeti ise, kullanımın yaygınlaşmasının önünde büyük bir engel oluşturuyor. Endüstriyel kullanımları büyük ölçüde OEM'lerin tavsiyeleriyle gerçekleşiyor.

Hindistan pazarının en büyük üçüncü madeni yağ tüketicisi olması rekabeti tetikliyor.

Pazar şu şekilde özetlenebilir:

Üç millileştirilmiş petrol şirketleri: -NOC Hindustan Petroleum, Hint Yağı ve Bharat Petrolü-

Uluslararası Exxon dahil petrol şirketleri: Mobil, Shell, Valvoline, Toplam ve Hintli Gulf Oil, Tidewater dahil şirketler Petrol, Apar Yağları ve Savita.

Genel olarak, lider madeni yağ pazarlayıcısı Hindustan Petroleum (proses dahil yağlar), pazar payını, Indian Oil'i takip etti. Ancak, katkı maddesi yağlama pazarında (işlem yağları hariç), pazar lideri Hint Oil'in ardından Hindustan Petrol geliyor.

OEM'ler tarafından üretilen orijinal yağların yükselişi Hindistan tüketici pazarındaki ilginç eğilimlerinden biridir. Bu şirketler OEM'lerin güçlü imajı sayesinde başarıyla pazara ırmeyi başardı. Bu başarının en büyük nedenlerinden biri OEM'lerin giderek büyüyen servis ağı. Ayrıca bu ürünlerin perakende pazarında da satılması bu büyümeyi hızlandırıyor.

"Azalan büyüme oranlarına rağmen Hindistan madeni pazarı en hızlı gelişen madeni yağ pazarı olmaya devam ediyor."

Indian Finished Lubricant Market by Type of Companies, 2019

Total: 2.8 million tonnes

- Indian NOCs
- Other Indian companies
- International marketers

Önümüzde ne var?

Her ne kadar genel büyüme geçen yılın altında kalmış olsa da, genel konsensüs yapısal değişikliklerin ve politika değişikliklerinin etkisini göstermeye başlamasıyla Hindistan'ın normal büyüme hızına döneceği yönünde. Kısa dönemde İMF Hindistan ekonomisinin 2020-2021'de %6,5'lük bir gelişme göstereceğini söylüyor. Bu oranlar kesinlikle tarihin en yüksek oranları olmasa da Hindistan madeni yağ pazarındaki sürekli talep artışına güveniyor gibi görünüyor.

Genel olarak, Kline madeni yağ talebini 2019- 2024 aralığında %1.5 CAGR değerinde büyüyeceğini tahmin ediyor. Gelişim en hızlı tüketici tarafında gerçekleşirken, en yavaş gelişme ticari alanda olacak. Azalan büyüme oranlarına rağmen Hindistan madeni yağ pazarı olmaya devam ediyor. Amerika, Çin ve Batı Avrupa gibi marketlerdeki büyüme güvenilmezken Hindistan, madeni yağ pazarlamacılarına güvenilir büyüme oranları sunuyor.

Daha kaliteli yağlayıcılara geçişten dolayı, marketin değersel gidişatı hacimsel gidişinden daha iyi görünüyor.

Kline yağlayıcı ve kimyasallar alanında üst düzey danışmanlık ve zeki pazarlama hizmetleri sunan bir şirkettir. Daha fazla bilgi için www.klinegroup.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Öğrencimiz Toprak Basma'yı Tanıyalım

TEdebiyat'ın sekizinci sayısında öğrencilerimizi tanımaya devam ediyoruz. Bu sayımızda okulumuza bu sene katılan 9. sınıf öğrencilerimizden Toprak Basma'yı yakından tanımak istedik. Sorularımıza içtenlikle yanıt veren Toprak'a teşekkür ediyoruz.

Bize kendinden bahseder misin?

Ben 9-D sınıfından Toprak Basma. 10 Ekim 2005'te doğdum. 15 yaşındayım. TED İzmir Kolejinde ilk yılım. Buraya İstanbul'dan geldim. Ortaokulda TED Atakent Kolejindeydim. Boş zamanımı genelde oyun oynayarak ve dizi izleyerek geçiriyorum. Çok konuşkan, hareketli ve pozitif biriyimdir. Bazen insanlar fazla konuşkan ve hareketli olduğundan rahatsız olabiliyorlar. Eğer ortak bir noktamız varsa onun üzerine konuşmayı çok severim.

"Özel olarak en sevdiğim film olmasa da Hayao Miyazaki'nin yaptığı çoğu filme bayılırım."

Yapmaktan keyif aldığın hobilerin neler?

Oyun oynamak, dizi ve anime izlemek dışında eskiden futbol oynuyordum. Ama kemik iliği ödemi nedeniyle futbolu bırakmak zorunda kaldım. Bu rahatsızlığım tedavi ile geçti. Bunun dışında, iki yıl Müzik Akademisi'nde perküsyon eğitimi aldım. Bu eğitimi de ne yazık ki, 8. sınıfta sınava odaklanmak için yarıda bırakmak zorunda kaldım.

Müziğe veya futbola yeniden başlamayı düşünüyor musun?

Müziğe yeniden başlamayı düşünüyorum. Özellikle de piyano öğrenmek istiyorum. Futbola başlayamam; çünkü, futbola başlarsam yeniden bir rahatsızlık yaşayabilirim.

01

**EN SEVDİĞİN
FİLM?**

Özel olarak en sevdiğim film olmasa da Hayao Miyazaki'nin yaptığı çoğu filme bayılırım ve filmlerini izlemenizi öneririm.

02

**FAVORİ TELEFON
UYGULAMAN?**

Genelde bilgisayarda oyun oynayıp telefonu iletişim için kullanıyorum. Bu nedenle, en çok kullandığım Whatsapp ve Discord adlı uygulamalar favorim diyebilirim.

03

**EN ÇOK KULLANDIĞIN
EMOJİ?**

En çok kullandığım, gülerken gözünden yaş gelen emoji. Arkadaşlarımla aramda komik diyaloglar geçtiği için bu emojiyi kullanıyorum.

04

**EN SEVDİĞİN
BİLGİSAYAR OYUNU?**

League of Legends, Valorant ve Among Us son zamanlarda severek oynadığım bilgisayar oyunları.

05

**BİR SÜPER GÜCÜN
OLSAYDI NE
OLURDU?**

Bir süper gücüm olsaydı... Işınlanma veya görünmezlik özelliklerine sahip olmayı isterdim; çünkü, bazen herkesten uzak olmak istiyorum bazen de çok üşengeç olabiliyorum.

06

**GELECEKLE İLGİLİ
HAYALLERİN NELER?**

Gelecekte hangi meslek yapmak istediğimi bilmiyorum; ama, hedefim iyi bir üniversite kazanmak.

YILDIRIM EFE ERSİN-12/C

Seni istiyorum yanımda.
Ben zaten hep seni istedim.
Ben akrep olayım, sen yelkovan mesela.
Ama ne olursa olsun, beraber olmak isterim.

Deniz olmak istedim.
Ben deryaların en mavisi olayım,
Sen ise güneşlerin en parlağı.
Üşürken gecenin soğuşunda birden sen çıkıp ısıt beni istedim.

Başımı omzuna yaslamak istedim.
Derin hayallere dalmak senin yanında.
Hayallerimin hepsinde de sen ol istedim.
Ama başımı yaslamak mı sana daha zor, yoksa hayallerimde olman mı, bilemedim.

Seninle olmak isterim bir gece yalnızlığında.
Gözlerinde bulduğum huzura saatlerce bakmak isterim.
Nerede, nasıl olursa olsun seni istiyorum yanımda.
Ben zaten hep seni istedim.

Seni istedim

SON

Etrafımda kopan şu fırtınaların içerisinde bir ben; ne karamsarlığım ne de endişem... Tenime dokunan hafif esinti pişmanlığımı arama giriyor, onu hissetmiyorum. Vücudumu ısıtan çayımın sıcaklığı değil. Pişman olmayan insanın içini kaplayan his; gurur, özgüven, ya da her neyse... Zamanında "insan"dan bulduklarım, küçük zevklerin içine sığdırılabilecek kadar basit şeylermiş. Rüzgârın hissi başlı başına bir hissizlik. Boş. Fakat; hoş bir bedenim ihtiyacı çayım, zihnimin ılık tonda bir boyası... Sessizlik ise, vicdanımın sesi ve dalga sesleri yüreğimin suskunluğu elbette.

İnsanın içinde her şey tamamen bitip tükendiğinde yürekte gelen sesler, dışarıdaki insanlarca anlamsız bir çirpinişin haykırışı gibi algılanır. Gözleri açılanlar; vicdanı tükenen, gururuna boyun eğip affı reddetmek zorunda kalanlardır. Çirpinişlerin sona erdiği vakit ise, değerini yitirenler birer birer bırakılır.

Ve bu, tam anlamıyla ruhun özgürlüğüdür.

dilimiz, kimliğimiz

ARDA PINARLIK- HAZIRLIK

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün katılımıyla 1932 yılında düzenlenen I. Türk Dili Kurultayı'nın açılış günü olan 26 Eylül'ü her yıl "Dil Bayramı" olarak kutluyoruz.

Dilimizin, yani millî kimliğimizin bayramı olan bu anlamlı günde güzel Türkçemizle ve diller ile ilgili bilgi vermek istiyorum.

Size dilin oluşumuyla ilgili bazı teorileri ve benim düşüncelerimi bu yazıda anlatmak istedim. Farklı kişilerin öne sürdüğü, kuramsallaştırdığı pek çok teoriyi göstermeye çalışacağım.

Birinci teorimizin ismi Atatürk'ün de üzerinde çalışma yapılması için destek verdiği Güneş Dil Teorisi.

Bilindiği gibi Atatürk, Güneş Dil Teorisi'ni büyük olasılıkla Türk Tarih Tezi'ni desteklemek için ileri sürmüştü. Çıkarım gerçekçiydi: "Orta Asya'dan dünyanın dört bir yanına göç eden Türkler, gittikleri yerlere dillerini de götürdüler."

Dünyada dil bilgisi kurallarına göre ayrıştırılabilecek iki dil öbeği vardı: "Hint Avrupa" dil ailesine mensup diller ve "Ural Altay" dil ailesine mensup diller. Batı, dilin bir ulus oluşturmada ve hatta diğer mazlum uluslar üzerinde hegemonya kurmada ne denli etkili bir araç olduğunu kavradığında Türkleri dışarıda bırakacak bir dil teorisi geliştirmişti. Latince, işte bu geniş Hint-Avrupa (Indo-European) dil ailesine aitti. Atatürk yeni bir ulus kurarken dil konusunda bu dışlayıcı teoriye karşı yeni teorilerin ortaya konması gerektiğini kavramıştı. Sinan Meydan'ın vurguladığı

gibi Atatürk; Güneş Dil Teorisi'yle, Batı'nın küçümsediği, aşağıladığı Türk ulusunun dilinin, tüm dünya dillerini beslediğini kanıtlamak; böylece, Batı'nın Hint-Avrupa Dil Teorisi'ni çürütmek istiyordu. Atatürk'ün ileri sürdüğü Güneş Dil Teorisi'ne göre Hint- Avrupa Dil Grubu'nun kökeninde Türkçe vardı. Eğer bu iddia kanıtlanabilirse "Batı merkezli dil tezinin" yerle bir olması işten bile değildi. Bu gayeyle; Türk Tarih Tezi'ni sürdüren, onu bir emir telakki eden Halil İncalcık gibi bilim insanları çalışmalara devam ettiler. Tüm bu güzel çalışmalar devam ederken Güneş Dil Teorisi akla hayale gelmez saldırılara uğradı. Günümüz aydınları, hatta o zaman Atatürk'ün etrafında olanlar bile, Hitler'in bakış açısıyla eş tutup alay ettiği bu düşünceyi daha doğmadan öldürmek için abuk sabuk benzetmeler, yöntemler önerdikleri söylenebilir. Öyle ki, Atatürk'ün ömrünün son yıllarında bu teoriden vazgeçtiği bile söylenip heyecan söndürülmeye çalışılmış ve söndürülmüştür de...

Atatürk, 1927'de "Türk Tarih Encümeni" olan kurumun adını - dikkat ederseniz- "Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti", bugünkü anlamıyla TDK'yi de 1932'de "Türk Dil Tetkik Cemiyeti" adıyla kurmuştu. 1930'da Türkçenin yabancı dillerin etkisinden kurtarılması ve yabancılaşmanın ortadan kaldırılması için çalışmalar yaptırdı. O yıllarda dilimiz Arapça ve Farsçanın yoğun etkisi altındaydı. Türk Dil Kurumu, Atatürk'ün ölümünden sonra "Türkçenin yabancı dillerin etkisinden kurtarılması" konusuna, dolayısıyla yalnızca Arapça-Farsça temizliğine odaklandı.

Türk Dil Kurumunun Güneş Dil Teorisi'nin geliştirilmesi için bir merkez, bir sürdürücü olması hesabıyla kurulduğunu hatırlayıp Atatürk'ün, "Türkçe, dünyadaki en eski dillerden biridir, hatta en eski dildir ve dünyadaki diğer dillerin pek çoğu Türkçeden doğmuştur." sözünü aklımızdan çıkarmamalıyız.

Pek çok dil bilimci, Atatürk'ün dile "stratejik" bakışını görmezden gelip çalışmalarını dar bir alana hapsetti; esas üzerinde çalışılması gereken teoriyi unutturdu. Atatürk zaten son yıllarında bu teoriden vazgeçmişti yalanına kandılar. Ancak bazı aydınlar, Atatürk'ün vasiyet niyetindeki bu ilkesi etrafında çalışmalarını sürdürdüler.

Bu aydınlardan biri, Prof. Dr. Osman Nedim Tuna'dır. Amerika'da University of Washington'da Türkoloji, Mongolistik, Altayistik, Lengüistik alanlarında doktora tamamlayan, Türk dilinin "Yaşı Meselesi" üzerine ömrünü adanmış olan Osman Nedim Tuna şöyle demektedir:

Altay Dilleri Teorisi adlı çalışmamda, Türk dilinin arkeology (kazı bilimi) ve glottochronology (dil tarihlemesi) araştırmalarından hareketle ileri sürdüğüm yaş, en pinti hesaplara göre, 8500'dür. Ana Türkçeden, Ana Doğu ve Batı Türkçesine kadar geçen zamanı da hesaba katarsak bu devreden zamanımıza kadar geçen 5500 yılın ikiye katlanması mümkündür."

Bu düşünceleri ortaya koyabiliriz. Ama adı üzerinde "teori"; yani, karşı teoriler ya da destekleyen teoriler de olabilir. Hadi onlara da bakalım.

MATLOCK'UN VE MURAT ADJİ'NİN İDDİALARI

Gene D. Matlok, "Ey İnsanlar Hepiniz Türksünüz" adlı ilginç kitabında Hindistan'daki dinleri incelerken Budizmi Türklerin kurduğunu keşfetmiş ve daha önce tanımadığı, ülkelerine ayak bile basmadığı Türklere saygısı gereği bu kitabı yazdığını ön sözde belirtmiştir. Matlock'a göre "Tanrı Şiva" "Siveriye-Sibirya" yani Türk ülkesinin adını taşımaktadır. Budizmi Türkler kurmuştur. Ayrıca tüm büyük dinlerin işaret ettiği insanlığın beş kökensel ırktan türediği savında Türkleri başköşeye oturtmakta, "Yeryüzünde yaşayan herkes kendi neslinin izlerini doğrudan ya da dolaylı olarak Türklere dek sürebilir." demektedir.

"Belief" (inanç) sözcüğünün kökeni "Bel" adlı eski bir Türk-Hindu tanrıdan türemiştir. Türkçede bugün "Bela" kötülük dert anlamındadır. Eski Ahit'in ilk beş kitabının adı olan "Torah" Türkçe "Terai"den türemiştir ve bu da "Tarih" sözünden başka bir şey değildir! "Kaiser", "Kayzer" Türkçe "Keser"den geçmiştir!

"TÜRK DİLİ; TÜRK MİLLETİNİN KALBİDİR, ZİHNİDİR."

Edward Makarovich Murzaev'in *Turkic Geographical Names* kitabına dikkat çeken Matlok, kitabın Batılı bilim çevrelerinde küçümsenerek yalnızca beş yüz adet yayımlanmasını esefle karşılamaktadır. (Türklerin ise bu kitaptan haberi bile yoktur; Türk yayıncılarını maalesef Türkler ve Türk diliyle ilgilenmek milliyetçilik, ırkçılık olur diye Türkçe üzerine çalışılmamaktadır!)

Yazarlarımız, daha da ileri giderek MS 5 ve 6. yüzyılda İngiltere'ye Kıpçak Türklerinin girdiğini ileri sürmektedirler. Kent şehirlerinden başlayarak ada devletini yani bugünkü İngiltere'yi kurmuşlardır. "Kale" Türkçedir. Fransa'nın kuzey kıyısında "Calais" (Kale!) kenti Anglosakson savaşlarının başlama yeridir. Eski Türkçe bir terim olan "Ing" bugünkü "ganimet" anlamındadır. "England" ganimet alınmış topraktır. (Türkler gelmeden önce adanın adı "Albion"du!) İnglamlılar uzun yıllar Papa'yı tanımamışlar doğuya ait ayinlerle idare etmişlerdir!

KİTAPTAKİ BENZEŞİK SÖZCÜK ÖRNEKLERİ

İki bine yakın sözcük ve açıklamadan bazı sözcükler şöyledir:

Crop: kırpmak, crow:karga, call: gel, brilliant: pırıltı, parlama; buckle: bükülmek, eğilmek; bottom: nehir yatağı, batım; blade: balta, attack: atak, atlı; akin: akraba, (y)akın; job: çaba, çöp; ausiki: ısırik.

2. IX. 1930

*Millî his ile dil arasında
daki bağ çok kuvvetlidir.
Dilin millî ve zengin
olması millî hissin in-
kızafında başlıca müessirdir.
Türk dili, dillerin en zengin
lerindedir; yeter ki bu dil,
şuurla işlensin..*

*Ülkesini, yüksek istik-
lâlini korumasını bilen
Türk milleti, dilini de
yabancı diller bozmuşlu-
rûğundan kurtulmalıdır.*

Gazi M. Kemal

Şimdi başka bir kaynaktan Atatürk'ün dil ile ilgili sözlerine bakalım ne dersiniz! Güzel dilimizi ifade etmek için yeni Türk harflerini kabul ediyoruz. Bizim ahenkli, zengin lisanımız yeni Türk harfleriyle kendini gösterecektir. (1928)

Türk dili Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği sayısız felaketler içinde ahlakının, geleneklerinin, hatıralarının, çıkarlarının, kısaca; bugün kendi milliyetini yapan her şeyin dili sayesinde korunduğunu görüyor. Türk dili; Türk milletinin kalbidir, zihnidir. (1929)

Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifade kabiliyeti vardır. Yalnız onun bütün varlıklarını aramak, bulmak, toplamak, onlar üzerinde çalışmak lazımdır. (1930)

Gaye, bugünkü ve yarınki Türk'ün medeniyetini kucaklayacak en güzel ve en ahenkli Türkçedir. (1932)

Zengin sözlüğümüzün toplandığı gün, milli varlığımız en kuvvetli bir dal kazanacaktır. Bizim milliyetçiliğimizin esası dil birliğinin korunmasıyla mümkün olacaktır. (1938)

Milli duygu ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin milli ve zengin olması, milli duygusunun gelişmesinde başlıca etkindir. Şimdi de başka teorilere göz atalım!

İlahi Güç

İnsan yaratılışı itibarıyla diğer varlıklardan üstün yaratılmıştır. Konuşma yetisi bunlardan biridir. İnsanlar yaşadıkları toplumda konuşmayı, birbirini anlamayı öğrenir. Yaratan, insana bu yetiyi doğuştan itibaren vermiştir. Ve nesiller öğrendiği bu konuşma yetisini birbirine öğretmişlerdir. Küçük bir çocuk bile doğduktan birkaç yıl sonra bu verilen yeti ile kendisini anlatabilir. İletişim kurabilir ve çevresiyle etkileşim dâhilinde kalır.

İşaret

Dilin önce ses değil işaret ile oluştuğuna dair bazı teoriler bulunmaktadır. İnsanın gelişimi, doğayı tanınması, kendini tanınması belli bir zaman sürecinde oluşmuştur. Bunlar oluşurken de ilk olarak işaret ile iletişim kurmuş olabilecekleri savunulur. Daha sonrasında sesi kullanarak iletişime geçildiği düşünülmektedir. Dil gelişen değişen bir olgudur.

Yansıma

Doğada gördüğü sesleri, görüntüleri tanımladıkça o varlıklar gibi ses çıkarmaya başlamışlardır. İnsan taklit ederek dili oluşturmuş veya geliştirmiştir denilebilir. Örneğin bir su sesinin çıkardığı şırl şırl sesi benzer nitelikte olarak Türkçe dilinde şelale tarzında yorumlanabilir. Veya "Boom" sesi bomba kelimesinin türevi olabilmektedir. İngilizcede "Bomb" sözcüğü yine nesnenin yansıttığı ses doğrultusunda oluştuğu söylenebilir.

İşaret ve Yansımanın Birleşimi

İnsanların iletişim kurarken %90'a yakın ölçüsünde jest ve mimiklerini kullanır. Geri kalan kısımlarda kullandığı sözcükler önem arz eder. İnsanlar gelişip konuşmayı öğrendikçe jest ve mimikler ile beraber sözcükleri de kullanmıştır. Dilin gelişimini bu şekilde sağlamış denilir. Dilin oluşumu iki durumun birleşimi ile olduğu da savunulan teorilerdendir.

Ünlem Teorisi

Toplumlar yaşadıkları durumlar, olaylar doğrultusunda bazı sesler ortaya çıkarmışlardır. Bu çıkardıkları seslerin dili oluşturduğuna dair bir teori de bulunmaktadır.

İnsan var olduğundan bu yana her zaman etkileşim hâlinde bulunmuştur. Kendilerini belli etmek, sorunlarını anlatmak,

çözümler bulmak için en başından beri duvarlara yaptıkları görseller, daha sonra taşlara kazıdıkları yazılar hep iletişim çabasıdır. İletişim hâlinde kalmak insanın en büyük amacıdır. Belki de insanlar bu amaca ulaşmak için hep birbirine ulaşma ve etkileşim halinde kalmak için dili oluşturduklar ve geliştirdiler. Yoksa iletişim kurmadan, birbirinin anlatmak istediğini anlamadan insanların yaşaması mümkün müdür? Sizce bu sorunun cevabı nedir? Bence kesinlikle mümkün değildir. Çünkü insan sosyal bir varlıktır ve konuşmaya ihtiyacı vardır. Bir şey olduğunda derdini anlatmak ister.

Peki benim düşüncem ne? Bence bu teorilerin hepsinde dili oluşturan bir düşünce topluluğu var. Yani demek istediğim her teori aslında dilin bir parçası. Kesin Güneş Dil Teorisi diyemeyiz. Çünkü elimizde yeterli kayıt ve tarihsel bilgi yok. Ama dersiniz ki ben zaman makinesi yapacağım ve dili bulacağım o zaman sözüm olmaz! Ancak en net öyle bulunur ilk dil ve dilin tarihçesi.

Benim düşüncelerim bunlar ve teoriler de ortada. Yani bu demek oluyor ki şu an hiçbir şey net değil. Bunu ancak zaman gösterecek... Umarım yazımı beğenmişsinizdir. Görüşmek üzere her zaman bilimle kalın, hoş kalın...

SUDOKU

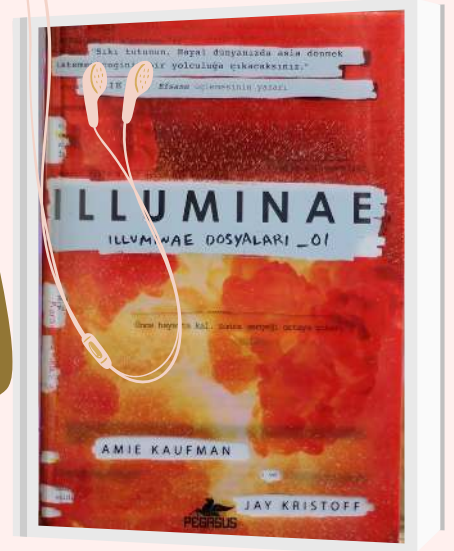

7					1			
	9		7					4
	8			3	9	7		
	1	5				4		
2								1
		3				6	8	
		9	5	1			4	
6					3		2	
			4					3

Sudokunun çözümünü ilk gönderen kişiye kitap hediye ediyoruz. Bunun için yapmanız gereken çözdüğünüz sudokunun fotoğrafını [tedebiyat@tedizmir.k12.tr](mailto:tEDEBIYAT@tedizmir.k12.tr) adresine göndermeniz. İlk gönderen siz olmak için acele edin! (Çözümü olmadan gönderilen elektronik mektuplar dikkate alınmayacaktır.)

Geçen sayının sudoku çözümü

6	5	4	1	3	2	9	8	7
9	7	1	8	5	4	3	2	6
2	8	3	6	9	7	1	4	5
4	6	9	3	8	1	5	7	2
7	1	2	9	4	5	6	3	8
8	3	5	2	7	6	4	1	9
5	9	7	4	2	3	8	6	1
3	2	6	5	1	8	7	9	4
1	4	8	7	6	9	2	5	3

GEÇEN
SAYININ
KAZANANI:

**YAĞMUR BUSE
CEM**

Öğrencimiz Yağmur Buse'ye istediği "Illuminae/Illuminae Dosyaları 1" adlı kitap gönderilmiştir. İyi okumalar dileriz.